

SLOVENSKI

Redakcija: časopisno-založniško podjetje SZDL "Naš tisk" / Direktor: Rudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiskarna: "Slov. poročevalec" / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Oglasi: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 661-163 / Mesečna naročnina 200 din

Poročevalec

Druga izdaja

Doslej najpomembnejše zasedanje

Stalni predstavnik FLRJ pri OZN in šef jugoslovanske delegacije na XVIII. zasedanju Ekonomsko-socialnega sveta OZN dr. Jože Brilej o letošnjem zasedanju

Ljubljana, 12. avg. — Stalni predstavnik FLRJ pri OZN in šef jugoslovanske delegacije na XVIII. zasedanju Ekonomsko-socialnega sveta OZN, dr. Jože Brilej, je imel na prošnjo uredništva "Slovenskega poročevalca" večeraj popoldne na novinarski razgovor o pomenu letošnjega zasedanja tega izredno važnega svetovnega ekonomskega organa.

Dr. Brilej je že uvodoma poudaril, da je bilo letošnje poletno zasedanje v Ženevi na daleč višji ravni kakor vsa dosedanja zasedanja Ekonomsko-socialnega sveta OZN. Na to je vplivalo predvsem dejstvo, da mednarodna napetost popušta in da je postalo med večino držav na svetu sila nepopularno vztrajanje na nadaljnjih mednarodnih trenjih. To dejstvo je vplivalo na to, da se vse zasedanje razvijalo v izredno ugodnem ozračju sodelovanja, kar je zopet privedlo do nove značilnosti tega zasedanja, namreč, na nobenem dosedanjem zasedanju ni bilo sprejetih toliko soglasnih resolucij kakor letos v Ženevi. Dr. Brilej je poudaril, da so bile resolucije sprejete soglasno celo v nekaterih vprašanjih, ki so bila vse doslej in celo še med zasedanjem zelo sporna.

Poleg zmanjšane mednarodne napetosti je na ugoden potek letošnjega zasedanja vplivalo tudi dejstvo, da je prišel na zasedanje generalni sekretar OZN Dag Hammarskjöld, ki je tri tedne zelo aktivno sodeloval pri delu Ekonomsko-socialnega sveta med zasedanjem v Ženevi. Nadalje-

Izseljenski teden

Približno teden, to je od 15. do 22. t. m. bo vsa Jugoslavija praznovala poseben, našim izseljencem posvečen teden z namenom, da bi se še bolj utrdili prijateljske vezi med rojaki v tujini in njihovo staro domovino, pa tudi v znak hvalečnosti za vse, kar so naši rojaki v tujini zanj storili.

Glavna akademija, posvečena izseljenski teden, na kateri bodo sodelovale kulturne skupine iz vseh republik, bo v Zagrebu 22. t. m. V Sloveniji pa je spored izseljenskega tedna približno takle:

V nedeljo, 15. t. m. ob 10. uri dopoldne bo odkritje spominke plošče ameriškega pisatelja, slovenskemu rojaku Louisu Adamcu na njegovi rojstni hiši v Blatu pri Grosupnem. O velikem pokojniku bo govoril književnik Tone Seliskar, domače kulturne skupine pa bodo prispevale kulturni program.

V petek, 20. t. m. bo osrednja slovenska akademija v veliki dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani, na kateri bo govoril predsednik Slovenske izseljenske matice Ivan Regent. Od 15. do 22. t. m. bodo vsak dan v Radiu Ljubljana in dnevnem tisku sestavki o življenju in delu naših izseljencev, v vseh večjih krajih Slovenije pa bodo razne lokalne prireditve.

V izseljenskem tednu se bomo spominjali vseh naših izseljencev, ki sta jih večinoma le beda in borba za obstanek ter košček kruha pognala v svet. V primeru z velikostjo našega naroda so naši izseljenci izredno številni, saj je znano, da je vsak peti Slovenec izseljenec in da so naši izseljenci raztreseni prav po vsem svetu, kar je zelo zgovoren odsev naše nedavne preteklosti. Več sto naših izseljencev iz številnih držav, ki se prav zdaj mude na obisku v svoji domovini, pa bo imelo prilžnost, da bodo lahko skupaj z nami osebno prisostvovali svečanostim v izseljenskem tednu.

Otroci padlih borcev, ki so v patrulji prehodili pot svojih očetov, borcev XIV. divizije, so se po končani poti poklonili spomniku herojev v Ljubljani. Kjer so na grobnici položili vence. V imenu 46-članske patrulje se je za pristen sprejem zahvalil Franc Volf iz Kočevja, katerega oče je umrl na Rabu.

nji pozitivni vpliv je imela prisotnost predsednika francoske vlade Mendès-Francea, katerega nastop med zasedanjem je bil zelo konstruktiven. Poleg tega pa je tudi večina držav članic ECOSOC poslala na letošnje zasedanje svoje najpomembnejše predstavnike, med katerimi je bilo tudi izredno mnogo članov vlade.

Dr. Brilej je nato govoril o posameznih resolucijah, ki so bile sprejete na tem zasedanju in o njihovem pomenu ne samo za gospodarski razvoj na svetu, temveč tudi za ugotovitve svetovnega mira. Med prvimi je omenil resolucijo o oceni svetovnega ekonomskega položaja, ki je bila tudi sprejeta soglasno. Kot posebno važno je poudaril dejstvo, da so bile države članice soglasne v tem, da obožujejo in edino sredstva za obrambo proti vojni, ampak je tudi harmonični ekonomski razvoj in napredek zelo pomemben element varnosti in ugotovitve mira.

Nadaljnja važna resolucija je bila resolucija o ustanovitvi sklada za pomoč tehnično nerazvitem deželam, ki jo je predlagalo osem dežel, med katerimi je imela Jugoslavija zelo pomembno vlogo. Tudi ta resolucija je bila sprejeta soglasno, čeprav se je na pri-

JUGOSLOVANSKI ODGOVOR ALBANJI

Priznanju naj sledi tudi poroštvo

Albanska vlada je priznala, da so njeni vojaki ubili jugoslovanskega vojaka, potrebno pa je tudi njeno poroštvo izpolnjevati že lani sklenjenega sporazuma

Beograd, 12. avg. (Tanjug). V državnem sekretariatu za zunanje zadeve so večeraj izročili predstavniku albanskega poslanstva noto, ki je odgovor na albansko noto, izročeno jugoslovanskemu odpravniku poslov 10. t. m., v kateri je Albanija priznala, da so albanski vojaki ubili jugoslovanskega vojaka Momčila Malčiča, in sporočila, da so krivca zaprli ter da bo izročen sodišču. V omenjeni

Gospodarske težave Trsta

Indeks industrijske proizvodnje se je znižal od 147 na 115 — Ladjedelnice niso izkoristile niti tretjine svoje zmogljivosti

Trst, 12. avg. (Tanjug). Po uradnih podatkih anglo-ameriške vojaške uprave je indeks industrijske proizvodnje v coni »A« od januarja do marca t. l. znašal samo 115 v primerjavi z indeksom 147, ki je bil dosežen od aprila do junija preteklega leta. od drugega tromesečja preteklega

Egiptovske zahteve

Kairo, 12. avg. (Reuter). Sporočeno je bilo, da Egipt zahteva od Velike Britanije nad 58 milijonov funtov šterlingov na račun carine za uvoz blaga, namenjenega britanskim silam v coni Sueškega prekopu in to od trenutka, ko je Egipt odpovedal anglo-egiptovski pogodbi iz leta 1946 v oktobru 1951. leta. Egiptovske carinske oblasti so pripravile spisek teh carinskih dolo-gov, ki bo predložen anglo-egiptovski finančni komisiji, katere naloga je reševati ta vprašanja. Komisija je bila sestavljena na osnovi nedavno podpisane sporazuma o coni Sueškega prekopu.

Novi veleposlanik ZSSR Moskva, 12. avg. (TASS). Vrhovni svet ZSSR je imenoval Aleksandra Lavriševa za veleposlanika Sovjetske zveze v Demokratični republiki Vietnam.

mer sovjetska delegacija še med zasedanjem in pri razpravljanjih v odboru vzdrževala, na plenumu pa je iznenada tudi ta delegacija glasovala za predloženo resolucijo. Poudaril je pomembnost tega sklepa Ekonomsko-socialnega sveta, ki bo tehnično nerazvitim državam, ki nujno potrebujejo ekonomsko pomoč pomagal, da bodo pomoč lahko prejemale po OZN in tako ohranile svoje neodvisnost, ki je pri dajanju pomoči od ene same države lahko v nevarnosti. Pri dajanju tehnične pomoči nerazvitim deželam je tudi izredno važno dejstvo, da je prevladalo načelo demokratizacije, to je, da bodo vlade zainteresiranih dežel predlagale načrte za pomoč v skladu s svojimi potrebami in da se o pomoči ne bo odločalo birokratsko. Resolucija ugotavlja, da je ekonomski razvoj nerazvitih dežel važen ne samo za te dežele, marveč tudi za industrializirane države. Na lanskem zasedanju je bil sprejet sklep, da je treba s skladom poč-

Turški državni predsednik obišče Jugoslavijo

Bled, 12. avg. (Tanjug). Te dni je bilo določeno, da bo predsednik republike Turčije Dželal Bayar prišel na uradni obisk v Jugoslavijo 2. septembra. Obisk predsednika Bayarja bo trajal teden dni. S tem bo predsednik republike Turčije vrnil obisk predsednika republike Josipa Broza Titu, ki je bil letos na prijateljskem obisku v Turčiji.

Turški državni predsednik obišče Jugoslavijo

Bled, 12. avg. (Tanjug). Te dni je bilo določeno, da bo predsednik republike Turčije Dželal Bayar prišel na uradni obisk v Jugoslavijo 2. septembra. Obisk predsednika Bayarja bo trajal teden dni. S tem bo predsednik republike Turčije vrnil obisk predsednika republike Josipa Broza Titu, ki je bil letos na prijateljskem obisku v Turčiji.

noti je albanska vlada izrazila tudi željo, da bi se nadaljevala prekinjena del v zvezi z obnovou porušeni in poškodovanih omejnih kamnov v smislu sporazuma z dne 11. decembra 1953.

Državni sekretariat za zunanje zadeve FLRJ pa v svojem odgovoru opozarja, da se odgovornost albanskih omejnih organov za uboj Momčila Malčiča ni zmanjšala vzlic nekaterim trditvam al-

leta se je začel zelo nagel padec industrijske proizvodnje. V istem času, t. j. v prvih treh mesecih t. l. tržaške ladjedelnice niso izkoristile niti tretjine svoje proizvodne zmogljivosti, proizvodnja pa se je zmanjšala tudi v vseh drugih industrijskih podjetjih.

Kakor poudarjajo v tržaških gospodarskih krogih, je tržaško gospodarstvo zlasti težko prizadelo zmanjšane trgovine z Jugoslavijo. Vsa ta trgovina je odvisna skoraj izključno od uvoznih in izvoznih dovoljenj, ki jih daje angloameriška uprava, odnosno rimski funkcionarji v njej, ki za vsako izdajanje uvožno-izvoznih dovoljenj iščejo odobritev v Rimu. Zaradi tega tu poudarjajo, da gre samo za umetno preprečevanje jugoslovansko-tržaških gospodarskih vezi, ki so za tržaško gospodarstvo izredno važne.

Novi veleposlanik ZSSR Moskva, 12. avg. (TASS). Vrhovni svet ZSSR je imenoval Aleksandra Lavriševa za veleposlanika Sovjetske zveze v Demokratični republiki Vietnam.

kati, dokler ne bo sprejet sklep o razorožitvi, in zelo pomembno je, da so na letošnjem zasedanju evropske industrializirane dežele zavzele stališče, da je treba sklep o ustanovitvi sklada sprejeti takoj ne glede na vprašanje razorožitve. Zato pa resolucija, ki je bila sprejeta na letošnjem zasedanju tudi priporočila, naj Generalna skupščina posreduje pri vladah, da vnovič pregledajo svoja stališča glede povečanja njihovega materialnega prispevka posebnemu skladu Združenih narodov za gospodarski razvoj v skladu s spremembami v mednarodnem položaju in upoštevajoč druge važne činitelje.

Zaradi vseh teh pomembnih sklepov, ki so bili sprejeti na letošnjem zasedanju, je prevladal občutek, da bo OZN igrala vedno večjo vlogo in prav tako tudi njen organ Ekonomsko-socialni svet. Zato so sklenili, da se bo doslej sestajal štirikrat na leto in ne samo dvakrat kot doslej. Poletno zasedanje v Ženevi pa bo obravnavalo samo najvažnejša vprašanja in je bila zato izražena želja, da bi vlade držav članice pošiljale na to zasedanje na čelu svojih delegacij člane vlad.

Na vprašanje o vlogi Jugoslavije na tem zasedanju je dr. Brilej odgovoril, da je Jugoslavija sodelovala z vsemi ter da je bilo njeno delo pomembno in konstruktivno predvsem pri razpravi o ustanovitvi Fonda za pomoč tehnično nerazvitim deželam.

banske note o okoliščinah, v katerih je bil jugoslovanski vojak ubit in ki niso v skladu z dejstvi, ugotovljenimi po mešani jugoslovansko-albanski komisiji na licu mesta 1. avgusta t. l. Državni sekretariat za zunanje zadeve v notih nadalje zahteva, da se z določeno vsoto preskrbi družino ubitega jugoslovanskega vojaka. Nota tudi opozarja na dejstvo, da je jugoslovanska vlada že od začetka spoštovala in natanko izpolnjevala določbe sporazuma z dne 11. decembra 1953, ter poudarja, da si razlaga albansko noto kot izraz pripravljenosti albanske vlade, da nudi zahtevano poroštvo za zavarovanje jugoslovanskega moštva, ki obnavlja omejen kame.

Ob zaključku je v jugoslovanski notici rečeno, da je jugoslovanska vlada v načelu za nadaljevanje prekinjenih del, vendar pa so za to potrebna, da mešana albansko-jugoslovanska komisija za obnovo porušeni in poškodovanih omejnih kamnov poprej prouči položaj, ki je nastal zaradi omejenega dogodka, in se prepriča o storjenih ukrepih, ki bi omogočili nadaljevanje del po določbah sporazuma z dne 11. decembra 1953.

Iredentistični tisk, katerega bi rimska vlada lahko obrzladala, vztrajno napada zahteve tržaških Slovencev po jamstvih in zagovarja fašistični duh zakonodaje ter grozi, da bi podjetja z dvojezičnimi napis v Trstu propadla. Hkrati pa napada tudi vse tiste, ki v interesu pomirjenja in zboljšanja odnosov z Jugoslavijo opozarjajo na fašistične grož-

EKSPLOZIJA METANA V ZENIŠKEM PREMGOVNIKU

Osem rudarjev izgubilo življenje, trije hudo ranjeni

Nesreča je nastala zaradi prekinitve električnega toka

Zenica, 12. avg. V noči od torika na sredo je ob 1.40 uri nastala v novi jami Razpotočje v globini 480 m prekinitev električnega toka, ki je trajala 17 minut. Zaradi te prekinitve so prenehali delati ventilatorji, kar je imelo za posledico, da se je nakopičil metan, ki je nato eksplodiral. Kaj je neposredno povzročilo eksplozijo, napokicevane plina, niso ugotovili.

V nesreči so izgubili življenje rudarji Marko Rožič iz okolice Mostarja, Mato Cuturič, Gavro Sakaš iz Kapele pri Varazdinu, Ramo Hrvat iz doline Višegrada, Rade Knežević iz Prnjavora, Doboja, Ilija Marković iz Zenice in Dragutin Palavra iz Zenice. Vsi ponesrečeni rudarji so bili ožejeni in zapuščajo po več otrok. Hudo ranjen je jamski nadzornik Nikola Grubešić, ranjena sta bila tudi Mile Čubela in Slavko Kovač, vendar pa ni nevarnosti za njuno življenje.

Jame, v kateri se je pripetila nesreča, je zalila voda. Rudnik je poslal prošnjo drugim rudnikom, naj bi nujno poslali črpalke, da bi mogli iz jame izčrpati vodo.

Iz jame so potegnili doslej štiri mrtve rudarje: Mata Cuturiča, Marka Simunoviča, Ilijo Markoviča in Dragutina Palavra.

Upravni odbor rudnika Zenice je ukazal družinam ponesrečenih rudarjev kot prvo pomoč po 30.000 dinarjev.

Pogreb rudarjev bo v soboto v Razpotočju in jih bodo pokopali v skupni grobnici.

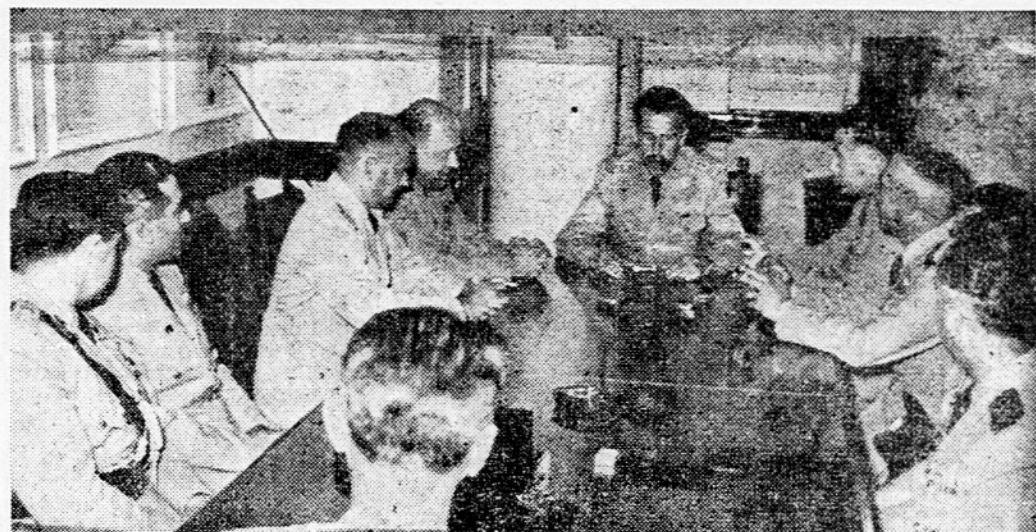
Sarajevo, 12. avg. Družine ponesrečenih rudarjev in kolektivni rudnika Zenice so prejeli mnoge izraze sožalja iz vseh krajev države. Med njimi so sožalje brojavke centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije in predsednika Ljudske skupščine BiH Djure Pucarja. Starega delovnemu kolektivu zenškega rudnika. Pričakujejo, da bodo do jutri potegnili iz jame tudi trupla drugih ponesrečenih rudarjev. Hudo ranjeni jamski nadzornik Nikola Grubešić, o katerem so mislili, da ne bo ostal živ, se je zavelel in upajo zdravniki, da ga bodo rešili.

Egipt in ameriška pomoč

Kairo, 12. avg. (AFP). Kakor piše vladni list »Al Gam Huriya«, je egiptovska vlada dala pripombo na klavzule ameriškega zakona o vzajemni varnosti. Ta pripomba se nanaša na politične obveznosti, ki so postavljene kot pogoj za vojaško pomoč inozemstvu. Po pisanju tega lista je pri nedavnih razgovorih z ameriškim veleposlanikom v Egiptu Jeffersonom Cafferyjem egiptovski zunanji minister Mahmud Fawzi sprožil tudi to vprašanje in izrazil mnenje, da vojaška pomoč ne bi smela biti odvisna od nikakršnih pogojev političnega značaja.

VREME

Vremenska napoved za petek: Pretežno lepo vreme z naraščajočo oblačnostjo, predvsem v popoldanskih urah. Temperatura ponoči 8 do 12, podnevi do 28 stopinj. V Primorju ponoči okrog 18, podnevi okrog 28 stopinj. C.

Grška vojaška delegacija, ki je na čelu z načelnikom generalnega štaba generalnim podpolkovnikom Emanuelom Kelsidom 11. avgusta prispela v Jugoslavijo, je obiskala generalnega podpolkovnika Otmarija Kreačiča, podsekretarja v državnem sekretariatu za narodno obrambo. 12. t. m. je delegacija obiskala tovarno »Ikarus« in bila na kosilu, ki ji ga je priredil v prostorih podjetja direktor tovarne. Popoldne je bila delegacija grškega vojnega letalstva na konferenci v poveljstvu jugoslovanskega vojnega letalstva. Zvečer pa je poveljnik jugoslovanskega vojnega letalstva generalni podpolkovnik Zdenko Ulepič priredil delegaciji večerjo v klubu zveznega izvršnega sveta. — Na sliki člani grške delegacije pri razgovoru z generalnim podpolkovnikom Otmarijem Kreačičem.

Hujskaška vzajemnost iredentistov in kominformovcev

Gonja se je razširila proti vsem, ki zahtevajo in priporočajo zboljšanje odnosov z Jugoslavijo

Trst, 12. avg. »Praktično je nemogoče postaviti piko« na zaključek pogajanj v zvezi s Trstom, piše današnji »Giornale di Trieste«, ker so ostala še vedno nerešena vprašanja jamstev narodnih manjšin in spremembe vzdolž demarkacijske črte. Italijanski vladni tisk »Corriere della Sera« pa je v dopisu iz Londona pisal, da so tam preklicali, da bi pogajanja za Trst zaključili in da se bodo »vlekla še nekaj časa.« »Giornale d'Italia« pa piše s tem v zvezi, da se ne more govoriti o doseženem sporazumu niti ne o sporazumu, ki bi ga bilo možno kmalu doseči, datuma podpisa pa sploh ni mogoče predvideti.

V političnih krogih v Trstu poudarjajo, da je sprememba v pisanju italijanskega in iredentističnega tiska v Trstu (da ni možno v kratkem pričakovati ureditve tržaškega vprašanja) pokazala, da je povzročila zastoj pogajanj palača Chigi zaradi trmatega vztrajanja na zahtevah, ki jih jugoslovanska vlada ne more sprejeti, z namenom, da zaradi nekih novih italijanskih spekulacij zavlačuje s pogajanj. Vse to potrjujejo tudi razna dejstva v zadnjih dneh v Trstu.

Iredentistični tisk, katerega bi rimska vlada lahko obrzladala, vztrajno napada zahteve tržaških Slovencev po jamstvih in zagovarja fašistični duh zakonodaje ter grozi, da bi podjetja z dvojezičnimi napis v Trstu propadla. Hkrati pa napada tudi vse tiste, ki v interesu pomirjenja in zboljšanja odnosov z Jugoslavijo opozarjajo na fašistične grož-

EKSPLOZIJA METANA V ZENIŠKEM PREMGOVNIKU

Osem rudarjev izgubilo življenje, trije hudo ranjeni

Nesreča je nastala zaradi prekinitve električnega toka

Zenica, 12. avg. V noči od torika na sredo je ob 1.40 uri nastala v novi jami Razpotočje v globini 480 m prekinitev električnega toka, ki je trajala 17 minut. Zaradi te prekinitve so prenehali delati ventilatorji, kar je imelo za posledico, da se je nakopičil metan, ki je nato eksplodiral. Kaj je neposredno povzročilo eksplozijo, napokicevane plina, niso ugotovili.

V nesreči so izgubili življenje rudarji Marko Rožič iz okolice Mostarja, Mato Cuturič, Gavro Sakaš iz Kapele pri Varazdinu, Ramo Hrvat iz doline Višegrada, Rade Knežević iz Prnjavora, Doboja, Ilija Marković iz Zenice in Dragutin Palavra iz Zenice. Vsi ponesrečeni rudarji so bili ožejeni in zapuščajo po več otrok. Hudo ranjen je jamski nadzornik Nikola Grubešić, ranjena sta bila tudi Mile Čubela in Slavko Kovač, vendar pa ni nevarnosti za njuno življenje.

Jame, v kateri se je pripetila nesreča, je zalila voda. Rudnik je poslal prošnjo drugim rudnikom, naj bi nujno poslali črpalke, da bi mogli iz jame izčrpati vodo.

Iz jame so potegnili doslej štiri mrtve rudarje: Mata Cuturiča, Marka Simunoviča, Ilijo Markoviča in Dragutina Palavra.

Upravni odbor rudnika Zenice je ukazal družinam ponesrečenih rudarjev kot prvo pomoč po 30.000 dinarjev.

Pogreb rudarjev bo v soboto v Razpotočju in jih bodo pokopali v skupni grobnici.

Sarajevo, 12. avg. Družine ponesrečenih rudarjev in kolektivni rudnika Zenice so prejeli mnoge izraze sožalja iz vseh krajev države. Med njimi so sožalje brojavke centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije in predsednika Ljudske skupščine BiH Djure Pucarja. Starega delovnemu kolektivu zenškega rudnika. Pričakujejo, da bodo do jutri potegnili iz jame tudi trupla drugih ponesrečenih rudarjev. Hudo ranjeni jamski nadzornik Nikola Grubešić, o katerem so mislili, da ne bo ostal živ, se je zavelel in upajo zdravniki, da ga bodo rešili.

Egipt in ameriška pomoč

Kairo, 12. avg. (AFP). Kakor piše vladni list »Al Gam Huriya«, je egiptovska vlada dala pripombo na klavzule ameriškega zakona o vzajemni varnosti. Ta pripomba se nanaša na politične obveznosti, ki so postavljene kot pogoj za vojaško pomoč inozemstvu. Po pisanju tega lista je pri nedavnih razgovorih z ameriškim veleposlanikom v Egiptu Jeffersonom Cafferyjem egiptovski zunanji minister Mahmud Fawzi sprožil tudi to vprašanje in izrazil mnenje, da vojaška pomoč ne bi smela biti odvisna od nikakršnih pogojev političnega značaja.

VREME

Vremenska napoved za petek: Pretežno lepo vreme z naraščajočo oblačnostjo, predvsem v popoldanskih urah. Temperatura ponoči 8 do 12, podnevi do 28 stopinj. V Primorju ponoči okrog 18, podnevi okrog 28 stopinj. C.

nje, da bo prišlo v primeru povratka Italije do obračunavanja z demokrati in Slovenci. Najbolj zgovoren dokaz, kako Italija ne želi dobrih odnosov z Jugoslavijo in da se ne misli odpovedati svojemu ekspanzionizmu proti Balkanu, poudarjajo v Trstu, so pa organizacije protijugoslovanskih fašističnih demonstracij, katerih organizatorji, kakor ugotavlja tudi tržaški napredni tisk, ne morejo biti daleč od rimske vlade. Dejansko so ostale te fašistične demonstracije osamljen pojav okoli 200 fašistično nastrojenih šovinistov. Toda važnejše so njihove zahteve po ponovnem osvajanju jugoslovanske zemlje in ljudje, ki stoje za njimi. V Trstu se sprašujejo, ali misli Italija z organizacijami takih protijugoslovanskih provokacij, z zahtevami po ponovnem osvajanju Istre in druge jugoslovanske zemlje, z žalitvijo predsednika vlade, s katero se sedaj pogajajo, s hujskanjem proti Slovincem in podobnim, da je to pot za normalizacijo odnosov? Ves iredentistični

Francoski prosvetni delavci v Jugoslaviji

Beograd, 12. avg. (Tanjug). V naši državi je skupina 38 francoskih učiteljev, katero je po sklenjenem dogovoru o zamenjavi prosvetnih delavcev z našim Zdrženjem učiteljev in profesorjev srednjih šol poslala Francoska liga za laično šolo. Francoski gostje so si doslej ogledali kulturne in zgodovinske znamenitosti in šolske ustanove v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, v naslednjih dneh pa bodo obiskali Novi Sad, Kragujevac, Niš, Skopje, Peč, Titograd in nekaj krajev na Jadranu.

Nove obtožbe v ZSSR

Moskva, 12. avg. (AFP). Centralni komite komunistične partije ZSSR je obtožil ministra za transporte in ministra za kmetijstvo Ivana Benediktova in Borisa Behčeva zaradi slabe organizacije transporta v Sibiriji, Kazahstanu in še nekaterih drugih sovjetskih pokrajinah. Centralni odbor pravi, da sta rečni in cestni promet v teh pokrajinah, od katerega je bil odvisen uspeh letošnje žetve, odrekli ter da ministrata nista tega prometa kontrolirala ter tudi nista ničesar storila za odpravljanje raznih napak in za splošno zboljšanje prometa. V sporočilu CK je rečeno, da je minister za transporte nastopal samovoljno in da je zaradi tega osebno odgovoren za transportne težave. CK pa tudi poziva jba obtožena ministrata, naj takoj nekaj storita za izboljšanje položaja, iz česar bi se dalo sklepati, da je huda obtožba sama nekačen ventil za izražanje nezadovoljstva prizadetih množic.

Velik zbor radioamaterjev v Ljubljani

Od 19. do 22. avgusta bo v Ljubljani prvi zbor radioamaterjev Jugoslavije, na katerem bodo izmenjali izkušnje ter okrepili prijateljsko sodelovanje z radioamaterji iz drugih držav. Poleg radioamaterjev iz naše države bodo prišli na zbor tudi mnogi amaterji iz tujine, predvsem zastopniki radioamaterskih organizacij iz Grčije in Turčije. Obenem bo tudi IV. skupščina Zveze radioamaterjev Jugoslavije, ki bo določila delovne smernice za bodočo. Ob tej priliki bo prirejena razstava najboljših amaterskih del iz vse države, najboljši strokovnjaki iz področja telekomunikacij pa bodo imeli predavanja iz radiotehnike. Na zboru bodo tudi tekmovalna radioamaterjev v brzini sprejemanja na sluh, v vzpostavljanju čim večjega števila daljnih zvez, v ukropljanju skritih radijskih postaj itd.

Od 19. do 22. avgusta bo v Ljubljani prvi zbor radioamaterjev Jugoslavije, na katerem bodo izmenjali izkušnje ter okrepili prijateljsko sodelovanje z radioamaterji iz drugih držav. Poleg radioamaterjev iz naše države bodo prišli na zbor tudi mnogi amaterji iz tujine, predvsem zastopniki radioamaterskih organizacij iz Grčije in Turčije. Obenem bo tudi IV. skupščina Zveze radioamaterjev Jugoslavije, ki bo določila delovne smernice za bodočo. Ob tej priliki bo prirejena razstava najboljših amaterskih del iz vse države, najboljši strokovnjaki iz področja telekomunikacij pa bodo imeli predavanja iz radiotehnike. Na zboru bodo tudi tekmovalna radioamaterjev v brzini sprejemanja na sluh, v vzpostavljanju čim večjega števila daljnih zvez, v ukropljanju skritih radijskih postaj itd.

VREME

Vremenska napoved za petek: Pretežno lepo vreme z naraščajočo oblačnostjo, predvsem v popoldanskih urah. Temperatura ponoči 8 do 12, podnevi do 28 stopinj. V Primorju ponoči okrog 18, podnevi okrog 28 stopinj. C.

VREME

Vremenska napoved za petek: Pretežno lepo vreme z naraščajočo oblačnostjo, predvsem v popoldanskih urah. Temperatura ponoči 8 do 12, podnevi do 28 stopinj. V Primorju ponoči okrog 18, podnevi okrog 28 stopinj. C.

OSTROŽNO

To bo velika stvar

Za vse udeležence bo lepo preskrbljeno

O skrbnih pripravah za organizacijo preskrbe na Ostrožnem smo pisali že pred dnevi. Ze iz prvih, zlasti pa še iz nadaljnjih priprav je razvidno, da hočejo organizatorji zboru štajerskih partizanov zagotoviti vsem udeležencem proslavo izbirno in zadostno hrano ter pijačo.

Hrana in pijača bo na Ostrožnem na razpolago v 300 stojnicah, v treh restavracijah itd. Da bodo imele te stojnice vse čase proslave na Ostrožnem dovoljno količino vseh vrst hrane in pijače, bodo na slavnostnem prostoru uredili svoje zaloge tudi vsa celjska špecerijstva grostična podjetja. Poleg tega bodo tu pripravljene še tri zaloge vina, nadalje zaloga piva itd. V hladilnih vozovih pa bodo razvažali vse vrste mesa in njegovih izdelkov. Zaloge bonbov, keksov itd. bodo zadostne tudi za potrebe najmlajših udeležencev proslave.

Na Ostrožnem bodo toplo hrano pripravljali v 30 kotlih. Organizatorji preskrbe računajo, da bo ob proslavi na Ostrožnem porabljenih 50.000 kg kruha, nadalje 40 ton mesa in mesnih izdelkov ter da bo povprečno na enega udeleženca odpadlo 1 liter pijače. Za udeležence bodo na Ostrožnem pripravili tudi okrog 4 milijone cigaret. Za vso preskrbo na Ostrožnem (strežno oskrboje itd.) bo skrbelo okoli 4000 ljudi.

Številne stojnice bodo poslo-

Značko »Stajerska v borbi« lahko nabavite pri okrajnih pripravljalnih odborih, ki vodijo priprave za proslavo. Podjetja in ustanove lahko nabavijo značke tudi direktno pri podružnicah Narodne banke za Slovenijo. Cena znački je 50 dinarjev.

Stanovanjske zadruge in gradnja stanovanj

Stanovanjski fond v naši državi je danes komaj za 4% večji, kakor je bil pred vojno. Vistem času se je število prebivalstva gledano na leto 1939 povečalo za 1 milijon 400.000 ali za okrog 10%. Razen tega se je zelo spremenila socialna struktura prebivalstva, tako da je danes precej večje število ljudi, ki stanujejo v mestih.

Po razpoložljivih podatkih pride na enega prebivalca v naši državi okrog 8 kvadr. m stanovanjske površine. Če primerjamo ta podatek z večino drugih evropskih držav, kjer znaša povprečje stanovanjske površine na prebivalca 15 do 20 kvadr. m, vidimo, da je stanovanjsko stanje v naši državi res dokaj težko.

Sprito tega dejstva so mero-dajni činitelji pri nas mnenja, da je stanovanjsko vprašanje eno izmed najbolj aktualnih vprašanj, ki ga je treba začeti reševati z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

No, vsi dobro vemo, da ima naša skupnost opraviti z velikanskimi napore za zgraditev gospodarstva in da je sredstev za stanovanjsko gradnjo malo. Odprto ostane torej vprašanje, kako priti iz sedanjih težjih stanovanjskih razmer.

Po mnenju večine ljudi, ki sodelujejo pri reševanju tega vprašanja, bi morale poleg družbene skupnosti odigrati pri tem veliko vlogo stanovanjske zadruge. Glede na veliko zanimanje delovnih ljudi za stanovanjske zadruge, zanimanje,

vale tako, da bodo vzdržale tudi navale potrošnikov in postregle hitro ter solidno. Tako bodo n. pr. samo pivo točili na 300 mestih. Brezalkoholne pijače bodo pripravljene že v primer-nih steklenicah, prav tako vino v kozarcih. Udeleženci proslave pa bodo na teh stojnicah lahko kupovali še posebne kozarce s posvetilom. Tako bodo lahko pili iz svojih kozarcev vse dan, s čimer bo v največji meri zadosteno tudi higijenskim zahtevam.

Trgovska podjetja, ki bodo morala imeti za prodajo na Ostrožnem posebno dovoljenje, pa so zagotovila, da bodo vse cene normalne in nikakor ne višje od običajnih. Sicer pa bodo njihovo delo in poslovanje kontrolirali številni tržni in sanitarni inšpektorji. Vsi prehranbeni predmeti bodo pred prodajo strokovno pregledani, tako, da bo pristnost blaga zagotovljena v največji meri.

Motorni vlaki na naših progah

Železniške delavnice »Boris Kidrič« v Mariboru so izdelale motorni vlak za 120 potnikov

Delavnice železniških vagonov »Boris Kidrič« v Mariboru so izdelale motorni vlak za 120 potnikov, ki bo prišel v kratkem v promet na progi Ljubljana—Maribor. Ker ta proga ni grajena za večje hitrosti, bo ta motorni vlak, ki ga pogonjajo motorji znamke Fiat, lahko vozil le 70 km na uro.

Osi in kolesa za motorni vlak je izdelala tovarna Litostroj, zobata kolesa Tovarna avtomo-

Snemanje turističnih filmov o Jugoslaviji

Beograd, 12. avg. V našo državo je prispel režiser dokumentarnih in turističnih filmov gosp. John Boon iz Holandije, da bi snemal dva turistična filma o Jugoslaviji v sodelovanju z našimi filmskimi delavci in sicer na Bledu, Plitvičkih jezerih, v Opatici, Boči Kotorski, Sarajevu in Beogradu. Posamezni posnetki bodo vključeni v film, ki ga evropska turistična komisija pripravlja o turizmu v 20 državah Evrope, in v poseben film o Jugoslaviji, ki ga bodo predvajali na televiziji. Oba filma sta namenjena ameriškim gledalcem. Do konca leta bodo inozemski filmski delavci izdelali še sedem turističnih filmov o Jugoslaviji, ki se bodo predvajali v bioskopih zahodnoevropskih držav.

Pred vzhodom na slavnostni prostor bodo organizatorji preskrbe postavili še lahko čitljiv načrt stojnic, restavracij itd. Tu bodo razvidni tudi rezervirani prostori za invalide. Na tem načrtu bo viden tudi položaj kioska »Slovenskega poročevalca«, kjer bodo udeleženci proslave lahko kupovali naš list. Hkrati pa bodo tu oddajali še kupone nagradnega natečaja, ki smo ga razpisali v nedeljo 1. avgusta.

Tudi iz Krmelja pojde več sto ljudi na Ostrožno

Na zbor štajerskih partizanov, ki bo na Ostrožnem pri Celju, se tudi v Krmelju na Dolenjskem vneto pripravljajo.

O pripravah na to veliko slavnost je pred nedavnim razpravljal tudi na sestanku Zveze borcev in rezervnih oficirjev, prav tako pa že tudi zbirajo prijave za udeležbo. Pričakujejo, da bo

odšlo iz Krmelja in okolice na Ostrožno okrog 300 ljudi. —jk.

Vsi cestarji Goriške gredo s svojci na Ostrožno

Kolektiv goriških cestarjev je eden med najboljimi. Vsi delavci, razen enega, se ta je po osvoboditvi pobegnili iz Gorice v Jugoslavijo, ker tam ni mogli dobiti dela, so sodelovali v NOB kot borci in aktivisti. Pri cestni službi je tudi več rezervnih oficirjev in podoficirjev. Med temi je tudi rezervni kapetan Joško Kosovel in še dva druga borca, ki so se borili v XIV. diviziji na Stajerskem. Ti tovariši in stari partizanski aktivisti Avgust Blasko, nameščene pri Okrajni upravi cest, so ob pomoči sindikalne organizacije cestarjev začeli med kolektivom živo agitacijo, da obiščejo zeleno Stajersko ob velikem slavlju na Ostrožnem. Za ta obisk so se pripravili vsi cestarji s svojci, skupno okrog 150 ljudi. Doma jih bo ostalo le nekaj, ki so nujno potrebni v službi. Potovali bodo z avtobusi in kamioni, da bodo lahko še med potjo videli, kako so v drugih krajih Slovenije urejene ceste. —jp

Beogradu za organiziranje nedeljskih izletov. Pozneje, ko bo mariborska železniška delavnica izdelala še nekatere motorne vlake, bo ta stalno vozil na eni od prog, ki imajo večji pomen za turizem.

Visoki gostje obiskali Mariborski teden

Maribor, 12. avg. V sredo okoli enajste ure so obiskali Mariborski teden podpredsednika zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj s soprogo in Aleksander Ranković s soprogo ter predsednik Ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko. V Mariboru so jih pozdravili predstavniki ljudske oblasti, ki so sprejeli visoke goste v prostoru Mariborskega tedna. Ob tej priliki je podaril zastopnik IKI vsem trem lepe lovsko nože, tovarna »Zlatorog« pa njihovim soprogam izdelke lastnega podjetja. Po ogledu razstave so se odpravili gostje v prostoro vinske poskušnje, kjer so jim priredili domačini zakusko s poskusno domačim vinom. Po zakuski so si ogledali umetnostno galerijo, kjer so razstavljena dela mariborskih likovnih umetnikov.

Visokim gostom je razstava na Mariborskem tednu zelo ugajala. Tov. Edvard Kardelj je z zadovoljstvom poudaril, da je Mariborski teden zelo dober sejem, tako po načinu razstavljanja, kakor tudi po koristnosti za naše gospodarstvo. Z zadovoljstvom lahko poudarimo, da je Mariborski teden zelo dober sejem, tako po načinu razstavljanja, kakor tudi po koristnosti za naše gospodarstvo. Z zadovoljstvom lahko poudarimo, da je Mariborski teden zelo dober sejem, tako po načinu razstavljanja, kakor tudi po koristnosti za naše gospodarstvo.

Belgijski sindikalist pri Jakobu Zagorenju

Ljubljana, 12. avg. (Tanjug). Belgijski sindikalni funkcionar Willi Schugens, ki je iz Sarajeva prispel v Ljubljano, se zelo zanima za primer Franca Zagorenja, ki ga belgijske oblasti kljub odločbi sodišča še niso našle in vrnilo očetu. Takoj po prihodu v Ljubljano je odpotoval v Bočno pri Gornjem gradu, kjer se namerava razgovorjati s očetom Jakobom Zagorenjom.

Jutri bo g. Schugens obiskal republiški odbor sindikatov Slovenije, tovarno Litostroj in Bled.

Mladina Srbije v seminarjih

Beograd, 12. avg. Okoli 600 mladincev iz vseh krajev Srbije bo ob koncu tega in v začetku prihodnjega meseca sodelovalo v seminarjih, ki jih pripravlja v Cortanovih in Košutnjaku za mladinske voditelje centralni komite mladene Srbije. Na teh seminarjih bodo voditelji mladine v okrajih in mestih, gimnazijah in srednjih strokovnih šolah proučevali aktualne teme iz našega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja, kakor tudi iz znanja politike. V seminarju srednješolcev bodo predvsem razpravljali o družbenem upravljanju v šolah in o nalogah mladinskih organizacij v zvezi s tem, medtem ko bodo v seminarjih za delavsko mladino posebej pozornost namenili delavskemu samoupravljanju in sodelovanju mladine v življenju kolektivov.

Bosanski v ožji domovini

Skupini bosanskih otrok, ki živijo v šoštanjskem okraju, je tu dni obiskala Sarajevo. Ze med vožnjo so otroci spoznali lepote in bogastvo svoje rodne republike. V Sarajevu jih je navdušil sprejem pri sekretarju republiškega sveta za zdravstvo in socialno politiko dr. Rudolfo Obraniću in tov. Rosiji Bijedić, s katerima so se delj časa pristrčno pogovarjali. Otroke je sprejel tudi predsednik ljudske skupščine Bosne in Hercegovine Djuro Pucar—Stari, kateremu so otroci izročili skromno darilce — v usnje vezan album, opremljen s slikami šoštanjskega okraja.

Iz Sarajeva so nadaljevali pot proti Jajcu, Livnu, Glamoču in Bugojnu. Od tod bodo odšli v Split in na Rab, kjer si bodo ogledali grobišče iz dobe fašizma. T. M.

S poti po Mariborskem tednu

Brez strojev ni napredka v kmetijstvu — Bogato izbiro nudi tekstilna industrija

Prireditelji letošnjega Mariborskega tedna so nedvomno izkoristili vse razpoložljive prostore. Številnim podjetjem niso mogli ustreči, mnoga manjša obrtna podjetja niso mogla dobiti prostora. Del razstave je v prostorni dvorani Ljudske prosvete, ostali razstavniki prostori so nameščeni v prostorih, kjer ima svoja skladišča podjetje »Vino-sadje« ali pa so kar na prostem. Vendar je težko spoznati, da so lepo urejeni razstavniki prostori med letom navadna skladišča za sadje. Obiskovalce je treba na to posebej opozoriti, sicer tega sploh ne bi opazili.

V dvorani Ljudske prosvete so zavezali največ prostora proizvodni tekstilne industrije. Lepe volnene tkanine razstavlja Tovarna volnenih izdelkov iz Majšperke, okusne kamgarne pa je pripravila Tovarna volnenih in vlogine izdelkov iz Maribora. Nenavadno bogato izbiro blaga za moške in ženske obleke je poslala tovarna »Varteks« iz Varaždana; obiskovalci se zlasti ustavljajo pred lepimi vzorci »cromby« blaga za zimske plašče. Mariborska tekstilna tovarna je med svojimi številnimi in priznanimi izdelki razstavila najnovije vzorce krepe (everglaze), ki so pred kratkim pričeli izdelovati.

Kvalitetni izdelki tovarne tipk in pletenin »Rašica« iz Gmelja pri Ljubljani na Mariborskem tednu.

ke ter krasne popeline za moške srajce. Izbiro oko najde primerno pašo pred paviljonom »Vile« iz Maribora. Osupljivo lepi vzorci za večerke obleke in ples ter praktični vzorci blaga za lahke poletne obleke zadovoljujejo še tako izbirčnega poznavalca mode in ljubitelja solidne obleke. Skoraj neznan tekstilna tovarna iz Ruš se ponša z okusnimi vzorci za športne srajce ter lepimi brisačami.

Razveseljivo je dejstvo, da je letos na razstavi mnogo več konfekcijskih izdelkov kakor lani. Glede tega prednjači podjetje »Majka i dijete« iz Beograda, ki je razstavilo najrazličnejše vrste oblek okusnega kroja. Konfekcijo razstavlja tudi mariborski podjetji »Moda« in »Tovarna pletenin in konfekcije«, dočim razstavlja Tovarna konfekcije in galanterije iz Šoštanja poleg oblek še vsakovrstne predmete za široko potrošnjo od usnenih izdelkov do pletilnih igel. »Delta« iz Ptuj razstavlja lepe moške srajce ter svilene pidžame, pa tudi dežne plašče in uniforme za člane predvojske vzgoje.

Bogato izpopolnitev domačega trga predstavljajo izdelki podjetja »Rašica« iz Gmelja pri Ljubljani. Pred razstavnim paviljonom tega podjetja je vselej polno obiskovalcev, ki ne morejo skriti občudovanja, ki ga vzbujajo lepe jopice za ženske in otroke, dočim ugaja moškim zlasti volnena jopa izredno lepega kroja. Volnene izdelke nežnih barv in čiste volne razstavlja tudi »Angora« iz Ljubljane, ki preseneča z mladostnimi modeli.

Preveč bi bilo naštevanja, ko bi ostali le pri tekstilni industriji. Obiskovalci s podeljela se najraje ustavljajo pri kmetijskih strojih, ki so razstavljeni v velikem številu.

Industrija moterjev Rakovica pri Beogradu razstavlja traktorja tipa »Zadrugar«, ki sta neprimerno cenejša od uvoženih, pravijo pa, da sta pokazala zadovoljive rezultate. Največ strojev razstavlja »Agrotehnika«: od mlatic in sejalnikov do posebne električne ograje, ki nadomešča pastirja. Posebno zanimanje vzbujajo namakalne naprave »Vintgar«, »Savica« in »Peričnik«. Izdelujejo jih železniške delavnice v Mariboru in sicer serijsko. Dolejš jih je »Agrotehnika« prodala že 80 garnitur in nedavno smo poročali o tem, da so se dobro obnesli poskusi s temi namakalnimi napravami tudi v Vojvodini. V nedeljo predpoldne jih bo »Agrotehnika« praktično preizkusila na bližnjem šolskem posestvu v Mariboru. Pričakovanje podjetja, da bo udeležba, zlasti kmetov, velika, je več kakor utemeljeno. — Razstavljeni ATO.

MATOR — KONCENTRATOR, škropilnik in zaprašilnik, vzbuja — zlasti kadar deluje — posebno zanimanje, saj se ob njem ni težko prepričati, da se kmetijstvo brez sodobnih znanstveno utemeljenih pripomočkov ne more rešiti pred vse številnejšimi škodljivci, ki bolj in bolj ogrožajo njegov obstoj. Mislimo pa, da je nepravilno, če pove zastopnik »Agrotehnike« slučajnemu obiskovalcu, da so stroji, ki jih razstavlja podjetje, že zastareli, češ saj že pol leta ne moremo nič uvoziti. Lahko bi bili kar zadovoljni, če bi imeli potrebno število takih strojev s katerimi bi kaj kmalu uničili kolodarskega hrošča in druge škodljivce.

Mnogi obiskovalci se že od prvih dni zanimajo za izdelke Litarne in tovarne strojev iz Osiške, ki razstavlja sodobne kmetijske stroje in Diesellove motorje. Posebej naj omenimo majhen stroj za čiščenje semen, ki stane le 14.000 din. Ta izdelek se kaj hitro obrestuje, saj da očisteno seme čisto drug hektarski donos, pa tudi očisteno žito za prodajo doseže na trgu precej boljše ceno, kakor snetno blago. V pičlih dveh tednih je tovarna pred kratkim prodala 500 teh čistilcev, največ v LR Bosno in Hercegovino. Ta podatek govori o dejstvu, da prodira smisel za naprednejše kmetijstvo bolj in bolj tudi v tiste kraje naše domovine, glede katerih žal ponekod še prevladuje mnenje, da ne napredujejo dovolj hitro; vsaj kar se tiče kmetijstva. Ista tovarna sanitarnih izdelkov sicer ne razstavlja, vendar so nam njeni zastopniki povedali, da ne morejo ustreči povpraševanju po kopalnih kadeh in pečeh, školjках in umivalnikih (vse iz emajlirane litega železa), čeprav delajo noč in dan. Omeniti je treba še njihov izruvač za krompir, ki »počisti« na dan z dvema paroma konj 3 do 4 ha krompirišč. Letno jih izdelajo le do 300 kosov. Tudi osiška litarna bo v nedeljo predpoldne okrog 9. ure vse svoje stroje praktično pokazala (pri delu) na posestvu Kmetijske šole.

Mariborska tovarna poljedelskih strojev razstavlja med drugim hidravlično stiskalnico, sadne škropilnice in mlaticilno tipa »Zarja«, ki bo zaradi razmeroma nizke cene dosegljiva vsakomur, ki želi mehanizirati in sodobno urediti svoje kmetijsko gospodarstvo.

Avtobusna proga LJUBLJANA — KRANJ — TRZICA. Vsakodnevno vozi avtoBUS ob 6.00 zjutraj iz Ljubljane preko Kranja v Trzico. Zvečer se avtoBUS vrata iz Trzice ob 17.30 in iz Kranja ob 19.15. Dnevna zveza s Podlubljem je uknjena. — SAP, Ljubljana.

IZLETNIKI ZA KOPER, PORTOROŽ IN PIRAN! Poslajte se za obisk Slovenskega Primorja našega avtobusa, ki vozi VSAKO SOBOTO ob 14. uri izpred avtobusne postaje v Ljubljani in se vrata VSAKO NEDELJO ob 13.20 uri iz Pirana. — Nedeljska povratna vozovnica Ljubljana—Piran—Ljubljana stane 600 din. — Povratne vozovnice in rezervacije za sedenje na bilietarnici na avtobusni postaji SAP — LJUBLJANA.

Otroci padlih borcev v Ljubljani

V sredo proti večeru je bila na Trgu narodnih herojev v Ljubljani prisrčna svečanost. Lepo število prebivalcev Ljubljane je sprejelo otroke, sinove in hčere padlih borcev, ki so se udeležili pohoda po partizanskih poteh XIV. divizije. Hodili so tam, kjer so lili leta 1944 njihovi starši, čez Hrvaško in po Stajerski. Otroke je pozdravil nekdanji komisar Škrk ter jim govoril o težki, toda junaki in slavni poti XIV. divizije, dejal jim je, da njihovi očete in matere, ki so zavestno žrtvovali svojo življenja v ljudski re-

voluciji, niso nikoli izgubili svoje vere v to zmago. Nato je godba zaigrala »Žrtvam«, mladinci padlih borcev pa so položili vence na grobnico narodnih herojev. V imenu okrajnega odbora SZDL Ljubljane je mladince pozdravil Uroš Rupreht, v imenu okrajnega odbora LMS pa Vinko Trček. Eden izmed skupine otrok se je zahvalil za prisrčen sprejem in za dobro organizacijo njihovega pohoda ter obljubil, da ne bodo nikoli pozabili žrtv svojih očetov in mater, temveč bodo nadaljevali njihovo veliko delo.

Anton Ferjančič — Zvonko in Rastislav Delpin — Zmago, oče legendarnega primorskega junaka Janka Premrla — Vojka. Predsednik OLO Gorica Mirko Remec je v kratkem nagovoru podčrtal pomen dogodka, ko sta bila z ukazom predsednika republike maršala Tita za izredno poštrevnost in junatstva v borbi proti sovražniku odlikovana z redom narodnega heroja med drugimi tudi goriška rojaka Angel Besednjak in Ivan Kosovel. Po govoru je izročil knjižico in ukaz o imenovanju materi Majki Besednjak in očetu Andreju Kosovelu. Reče teh junakov pa bodo hranili v muzeju narodne osvoboditve Jugoslavije v Beogradu.

Angel Besednjak je bil eden izmed prvih organizatorjev OF na Primorskem. Boril se je v Pohorskem bataljonu na Stajerskem in v nekem spopadu s sovražnikom junško padel pomladi leta 1942 pri Brežicah. Ivan Kosovel pa je 1941. leta organiziral prvo pivpasko četo in več oborov OF. Bil je član pokrajinskega komiteja KPJ na Primorskem. Marca 1943. leta, ko so ga obkolili fašisti se je po nadčloveški borbi z njimi, sam ustrelil z zadnjim nabojem. Se prej pa je uničil vse gradivo in partizansko dokumentacijo, da je ne bi dobil sovražnik in tako zvedel za vse sodelavce narodno — osvobodilnega gibanja. —jp—

HIDROELEKTRARNA DRAVOGRAD

zaposli:

ELEKTROTEHNIKA

Z DOVRŠENO SREDNJO — TEHNIŠKO SOLO, S PRAKSO ALI BREZ PRAKSE IN

TEHNIŠKEGA RISARJA

S PRAKSO V TEHNIŠKEM RISANJU.

Stanovanje za samce preskrbljeno. — Plača po tarifnem pravilniku. — Nastop službe takoj. — Ponudbe z izkazom o dosedanjem delu oziroma dokončanih študijah poslati upravi ELEKTRARNE DRAVOGRAD V DRAVOGRADU

**od srede
na četrtek**

Pametna izjava

Menda že dolgo ni ena sama kratka izjava zbudila tolikšno pozornost kot izjava predsednika Eisenhowerja na tiskovni konferenci, ki je bila predčerašnjim. Prava izjava je bila ta izjava, da nekak odgovor na zahtevo generala Clarka, da je treba začeti s »preventivno vojno« zoper pekinško Kitajsko, ne oziraje se pri tem, da bi se tak konflikt lahko razvil še na Sovjetsko zvezo. Predsednik Eisenhower pa je ta vročinski predlog odločno zavrnil, označil je napad na Kitajsko kot »smeh« in se je v bistvu zavzel za »mirno sožitje« s Sovjetsko zvezo in nemara tudi s Kitajsko, kerati pa je poudaril nezavezanost ZDA na Zdržene narode in cilje te organizacije, za- vratajoč s tem tudi predlog, po katerem naj bi OZN postala središče »krizarske vojne zoper komunistične države«, kakor je predlagal general Mark Clark, ki je tudi predvidel prekinitev diplomatskih odnosov z Moskvo.

Eisenhowerjevo izjavo je treba pogledati z več stališč. Najprej velja upoštevati, da Mark Clarkov glas ni »glas upojčevanja v puščavi«, temveč da predstavlja mnenje, ki je zelo razširjeno v nekaterih ameriških političnih krogih, zlasti v »rbovih republikanske stranke. Drugič je treba upoštevati, da »preventivna vojna« predvsem zoper Kitajsko, ni bila plod zlonamerne fantazije, pač pa da so jo nekateri v Washingtonu priporočali kot »zanesljivo sredstvo« zoper »komunistično napredovanje«. In tretjič — politika »močne roke« v Aziji je bila doslej osnova ameriške zunanje politike in tudi predmet spora s politiko, ki jo je na tem področju zagovarjala Velika Britanija.

Sedaj pa prihaja Eisenhower na plan z načeli »miroljubne koeksistence«. Vprašanje je, ali je ta predsednikova izjava res izraz stremženja v ameriški zunanji politiki? Če gre za to, potem pomeni predsednikova izjava veliko olajšanje z vsemi ugodnimi posledicami: dejstvo je namreč, da se je po Stalinovi smrti sovjetska zunanja politika pokazala že večkrat v luči »popuščanja« in večje realnosti, medtem ko so Američani vztrajali pri svojem trdem in večkrat nasilnem postavljanju političnih problemov. Razlika med glavnima tekemcema je bila posebno v zadnjem času močno očitna. Če bo odslej ameriška politika bolj prožna, manj okorna in bolj »popuščajoča«, res lahko pričakujemo splošno izboljšanje svetovnih političnih razmer.

Misijska g. Boyda

Poročajo, da bo britanski minister za kolonije Lennox Boyd v kratkem obiskal Grčijo in Cipr, da bi našel rešitev za vprašanje Cipra, preden se bo Grčija pri- tožila pri Združenih narodih.

Dejstvo, da bodo Britanci poslali na sporno področje kabinetnega ministra, je zelo pomembno in kaže, da je položaj na Cipru vedno težji. Že večer so poročali, da bo britanski vojak na Cipru v stalni pripravljenosti zaradi stavke, ki so jo napovedali ciprski sindikati, in sicer vsi, tako levi kot desni, poleg njih pa tudi kmetičke in trgovske organizacije. Večerja se je v Nikosiji sestala tudi 13 občinjskih predsednikov ter skoraj vsi njihovi svetniki, da bi razpravljali o položaju, ki je nastal po odločitvi britanske vlade, da bo dala Cipru novo ustavo in da bo strogo izvajala zakon proti nemirnom. Na sestanku so občinski predstavniki odločili, da bodo odklonili vsako obliko britanske ustave za Cipr in da bodo zaradi omenjenega zakona poslali proteste britanski vladi, Združenim narodom in britanskemu guvernerju otoka. Sklenili so tudi, da bodo v New York poslali delegacijo pod vodstvom metropolita Mkarija, ki naj bi po možnosti sodelovala na Generalni skupščini OZN. Predsedniki občin pa sedaj še ne bodo odstopili, vendar so se odločili, da bodo storili tudi to, če bodo s tem prispevali k osvoboditvi Cipra.

Razumljivo je, da britanska vlada z vedno večjo zadržanostjo opazuje trdno odločenost Grčije, da bo vprašanje Cipra predložila 20. avgusta Organizaciji združenih narodov, in da bo storila vse, da bi to preprečila. Po mednarodnem pravu — in na to se Britanci radi sklicujejo — Veliki Britaniji ni mogoče osporovati pravice do Cipra, vendar pa je trdovratna okupacija tega otoka v nasprotju z načeli samoodločbe narodov, kakor jih določa Ustavna listina OZN. Kako se bo končala misija g. Boyda, ni znano, vendar pa je več kot verjetno, da bo na prihodnjem zasedanju Generalne skupščine tudi Cipr eno izmed mnogih vprašanj, ki bodo na dnevnem redu.

Pakistan in Portugalska

Karači, 12. avg. (AFP). Med Pakistanom in Portugalsko so uvedeni redni diplomatski odnosi. Po uradnem sporočilu, ki je bilo objavljeno zaradi tega, je rečeno, da bo Pakistan kmalu odprl v Lisbon svoje diplomatsko predstavništvo na stopnji poslaštva.

Francoska vlada razpravlja o EOS

Med velikimi nasprotniki Evropske obrambne skupnosti je baže 10 francoskih ministrov — Glasovanje o EOS bo razčistilo politični položaj v Franciji

Pariz, 12. avg. (AFP). Danes dopoldne je bila še ena seja francoske vlade pod predsedstvom Mendès-Francea, na kateri so nadaljevali razpravo o problemih v zvezi z Evropsko obrambno skupno stjo.

Francoska vlada je o tem vprašanju razpravljala že večeraj popoldne. Pri večerajšnji seji so posamezni ministri poročali o svojih razgovorih z zastopniki parlamentarnih frakcij. Po večerajšnji seji je bila razprava v narodni skupščini, kjer se je debata vrtila predvsem okrog vprašanja spremembe ustave. V smislu ustave mora namreč skupščina mednarodne pogodbe ratificirati z absolutno večino glasov. Vlada je sedaj predlagala, da bi to določilo ustave spremenili tako, da bi bila za sprejem mednarodnih pogodb zadostna tudi relativna večina. Skupščina je s 361 glasovi proti 161 sklenila, da bo razpravljala o spremembi ustave, ko se bo zaključila načelna razprava o Evropski obrambni skupnosti.

Takoj, ko bo francoska vlada zaključila svojo sedanjo razpravo, kar bo verjetno še v tem tednu, bodo sklepe razprave dostavili državam, udeleženkam bruselske konference o Evropski obrambni skupnosti.

Po dosedanjih znakih sodijo, da je Mendès-France za ustanovitve kolektivne evropske varnosti, ne pa tudi za sprejem teksta pogodbe o EOS v celoti. Se pred sinočnjo sejo je izjavil, da ni mogoče obnoviti razgovorov o evropski armadi z ostalimi petimi partnerji in tako zabeti s snovanjem nove pogodbe.

Več članov njegove vlade, nasprotnikov EOS, je ostro protestiralo, med njimi tudi obrambni minister general Koenig. V Parizu je prišel tudi general De Gaulle, ki bo, kakor pričakujejo, zahteval od ministrov, ki pripadajo njegovi

stranki, da podajo ostavko, če bi Mendès-France zahteval ratifikacijo EOS. Razen kominformovcev vsi nasprotniki in pristaši EOS zahtevajo, da bi bila razprava o EOS na vsak način 24. avgusta.

Medtem pa politične stranke pripravljajo obrambo svojih stališč in izbirajo člane, ki bodo sodelovali v skupščinski razpravi. Sestanek socialističnega odbora je sklican za jutri. Pričakujejo veliko razpravo, ki bo, kakor menijo, prišla v zgodovino francoskega parlamenta. Kljub temu pa obstoja upanje, da se bo vse dobro zaključilo. Omenjajo celo možnost, da bi se Mendès-France s posebnim letalom odpeljal v Bonn na razgovor s kanclerjem Adenauerjem.

Današnji pariški tisk mnogo piše o Evropski obrambni skup-

nosti, vendar pa ne daje nobenih prognoz, ker komentatorjem niso znane Mendès-Franceove namere.

Socialistično - federalistični »Franc Tireur« meni, da so se »večeraj začeli veliki evropski manevri«. Po sodbi lista bo imel predsednik vlade opraviti z precejšnjo opozicijo v sami vladi. List sodi, da je vsaj 10 ministrov, zlasti socialni republikanci, med velikimi nasprotniki Evropske obrambne skupnosti. Konservativni »Figaro« pa celo piše, da bodo vsi ti ministri podali ostavko, če se bo predsednik vlade zavzel za ratifikacijo pogodbe, čeprav delno spremenjene. »Franc Tireur« pa piše dalje, da bo šele glasovanje o EOS omogočilo, da se razčisti politični položaj in na osnovi novih podatkov pokaže problem večine. Ob zaključku pa ugotavlja, da bi zavrnitev EOS bila zelo resna stvar.

Uradno je potrjeno, da bo jutri popoldne vlada na svoji seji formulirala svoje stališče do EOS.

Odmevi na izjavo predsednika ZDA

London, 12. avg. (AFP). Glede večerajšnje izjave predsednika Eisenhowerja, da je proti ideji preventivne vojne, je predstavnik britanskega zunanjega ministrstva, izjavil, da gre za zelo važno in dragoceno izjavo ameriškega predsednika, ki se popolnoma sklada s stališčem britanske vlade.

V Londonu so Eisenhowerjevo izjavo sprejeli z velikim odobravanjem. V britanskih diplomatskih krogih poudarjajo, da so bile Eisenhowerjeve besede »glas razuma« in odgovor državnika nepreračunljivim za-

govnikom preventivne vojne. Poudarjajo tudi, da se je ameriška vlada s to izjavo popolnoma odločila od teh neodgovornih elementov.

Britanski tisk poudarja v naslovih, da je upanje na mir sedaj večje. Konservativni »Yorkshire Post« poudarja v uvodniku, da je Eisenhower dal dokaz razumnosti in realizma pri ocenjevanju mednarodnih problemov. »V dobi vodkove bombe«, piše list, »bi bila preventivna vojna zločin, ki bi pomenil smrt neprecenljivega števila mirujočnega prebivalstva«.

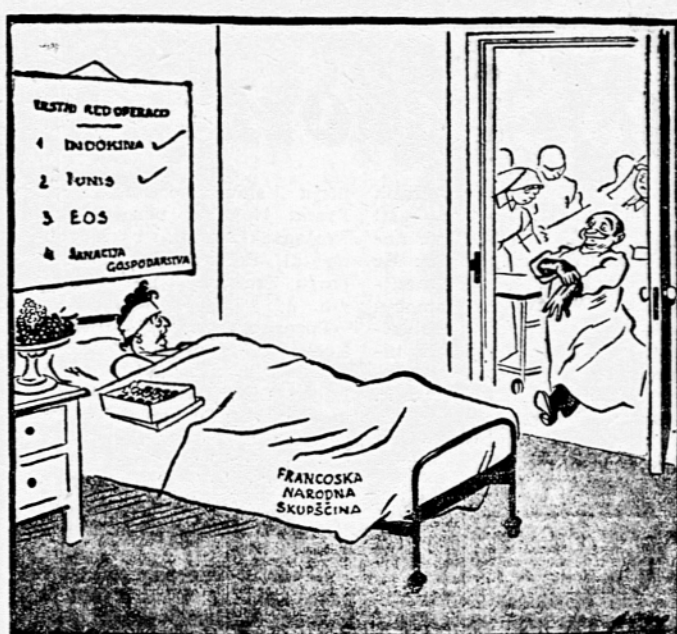
New York, 12. avg. (Tanjug). Današnji »New York Times« objavlja uvodnik pod naslovom »Naša politika miru«, kjer poudarja, da so bili ponovno poudarjeni ameriški miroljubni nameni, ki je predsednik Eisenhower odločno zavrnil vsako idejo preventivne vojne, kakor tudi vsak namig glede prekinitev odnosov s sovjetskim blokom in, da bi se Združeni narodi organizirali za boj proti sovjetskemu bloku. Eisenhower je dokazal, da je ameriška politika v skladu s svečanimi obveznostmi OZN, zaključuje »New York Times«.

Konec stank v Zahodni Nemčiji

Zvišane mezde kovinarjev, kmetijskih in in gozdnih delavcev ter delavcev v ham-burških mestnih podjetjih

Frankfurt, 12. avg. (Reuter). Kovinarji iz Schweinfurta, ki so nedavno začeli stavkati zaradi prenikljivih mezd, so se vrnili na delo, ker so dosegli sporazum o zvišanju mezd od 7 na 9 pfenigov na uro oziroma od 4 na 6 % za dnevnic. Iz Bavarske poročajo o nadaljnjem pomirjevanju. Sindikat kovinskih delavcev se je namreč strinjal s kompromisnim predlogom bavarskega ministra za delo, naj se delavcem da 8 pfenigov več na uro oziroma za 8 % večje dnevnic. Ravno tako je končana stavka kmetijskih in gozdnih delavcev v Schleswig-Holsteinu, ki so dobili 5 pfenigov več na uro.

Tokio, 12. avg. (AFP). Poveljni oboroženih sil OZN v Koreji general John H. H. obvestil južnokorejsko vlado, da lahko prevzame oblast v krajih nad 38. vzporednico, ki so od leta 1950 pod nadzorstvom Združenega poveljstva. Ta pokrajina ima okoli 2300 km. milij, na njej pa živi od letošnje spomladi okoli 75.000 Južnih Korejcev.

»Mon Dieu! Ze spet prihaja!« (Karikatura: LOW, iz »Manchester Guardian«)

Britanski laburisti v Moskvi

Razgovori med člani laburistične delegacije in sovjetskimi državniki so presegli okvir navadne kurtoazije

Moskva, 12. avg. (Tanjug). Delegacija britanske laburistične stranke, ki bo nocoj nadaljevala pot v Peking, je davi obiskala Kremelj in s tem izpolnila uradni program svojega bivanja v Moskvi. Čeprav ni bilo uradno z nobene strani sporočeno, vendar sodijo, da bi danes popoldne lahko prišlo do sestanka med Attleejem in Malenkovom. Nekateri člani laburistične delegacije so izrazili mnenje, da bi lahko prišlo tudi do sestanka vse delegacije z Malenkovom namesto sestanka Attlee-Malenkov.

Davišnji moskovski tisk poroča, da je sinočnja večerja v britanskem veleposlaništvu, katere se je s sovjetske strani udeležilo 7 predstavnikov vlade in partije, med njimi tudi Malenkov, Hruščev in Molotov, potekala v pristrnem razpoloženju. Člani laburistične delegacije prav tako poudarjajo, da so v Moskvi naleteli na pristršen sprejem, vendar pa od- klanjajo vsakršne informacije o dosedanjih neformalnih stikih in razgovorih s sovjetskimi voditelji. Kljub temu pa se je zvedelo, da je bila doslej posvečena večja pozornost azijskim vprašanjem kot evropskim, dotaknila pa so se tudi vprašanja zunanje politike ZDA. Člani laburistične delegacije nočejo dati podrobnejših informacij o nadaljnji poti delegacije in njenem progra-

mu med bivanjem na Kitajskem.

V krogih tujih opazovalcev so opazili predvsem dejstvo, da sta Malenkov in Hruščev sinoči, ko sta bila na večerji v britanskem veleposlaništvu, prvič uradno obiskala prostore nekega zahodnega predstavništva v Moskvi.

London, 12. avg. (Tanjug). — Britanska vlada je prejela poročilo o dvodnevnem bivanju laburistične delegacije v Moskvi. V Foreign Officeu izjavljajo, da Clement Attlee, kakor tudi drugi člani delegacije niso dolžni obveščati vlade o razgovorih, ki so jih imeli s sovjetskimi voditelji, razen če ne bi sami to smatrali za svojo dolžnost.

V Foreign Officeu ne potrjujejo, da je premier Churchill osebo dal navodila britanskemu veleposlaniku v Moskvi, da organizira svečan sprejem za laburiste in njihove moskovske gostitelje, sodijo pa, da so šli razgovori, ki so jih imeli sinoči na sprejemu v britanskem veleposlaništvu z Malenkovom, Molotovom in drugimi vrhovi Kremlja, daleč čez okvir običajne kurtoazije. Zdravilo, ki jo je izrekel Malenkov, ko je dvignil čašo na dolgo življenje britanske kraljice Elizabete II., in pristrčno ozračje na dveh svečanih sprejemih, imajo v tukajšnjih diplomatskih krogih ne samo za manifestacijo sovjetsko-britanskega prijateljstva, temveč tudi za znak, da je bila izvršena »zelo koristna izme-

Tudi britanski delavci zahtevajo zvišanje plač

London, 12. avg. (Tanjug). Predstavniki 39 sindikatov strojne industrije in ladjedelniških delavcev Velike Britanije so na današnji letni konferenci v Brightonu sklenili, da bodo v imenu treh milijonov delavcev teh sindikatov začeli pogajanja za zvišanje plač. Na konferenci so soglasno sprejeli sklep, s katerim pozivajo izvršni odbor Konfederacije ladjedelniških delavcev in delavcev strojne industrije, da takoj prične pogajanja z delodajalci. V resoluciji je rečeno, da je treba spremeniti dosedanje lestvice plač in doseči občutno zvišanje za vse delavce v tej industriji. Predstavnik zveze delavcev strojne industrije Carron, ki je predlagal resolucijo, je poudaril, da bi morala biti osnovna načela plačilne lestvice taka, da bi najslabše plačanim delavcem omogočili dostojno življenje.

njava stališč o nekaterih važnih problemih.

Moskva, 12. avg. (Tanjug). Ob sestanku med laburistično delegacijo in sovjetskimi predstavniki na večerji v britanskem veleposlaništvu je sovjetski zunanji minister Molotov poudaril, da je za Francijo, Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo važno, da ne pride do nove vojne. Sovjetski predstavniki so posebno poudarili možnost mirnega sožitja dveh sistemov in iznesli vprašanje sprejema LR Kitajske v OZN. Član laburistične delegacije Aneurin Bevan je na isti večerji izjavil, da so za mirno sodelovanje ne samo laburisti, temveč tudi konservativci in premier Churchill.

Prilpave za proslavo Churchillove 80-letnice

London, 12. avg. (Tanjug). Zaključujejo se priprave za svečanost, na kateri bo britanski parlament počastil 80-letnico premiera Winston Churchill. Na njegov rojstni dan, 30. novembra, bo seja Spodnjega doma, na kateri bodo predsedniku Churchillu slovesno izročili njegov portret in spominsko knjigo. Potret, ki je delan v olju, mu bo izročil voditelj opozicije Attlee, spominsko knjigo s podpisanimi poslanci pa najstarejši poslanec Spodnjega doma laburist Greenhead. Kakor bolj se približuje 80-letnica predsed. Churchill, toliko pogostejši so glasovi o njegovem umiku. Menijo, da bodo v naslednjih mesecih sprejeti važni sklepi in da bo predsednik Churchill prepustil vodstvo konservativne stranke sedanjemu zunanjemu ministru Eden. Kot najverjetnejši datum omenjajo 9. oktober, zadnji dan letne konference konservativne stranke, ko bo Churchill imel velik govor o splošnem položaju. Menijo, da bo Churchill pozval pravke konservativne stranke, da potrdijo izbiro Edena za njegovega naslednika. Sam Churchill pa še ni javno izrazil želje, da bi se umaknil.

Komisija za kontrolo premirja v Vietnamu

Hanoi, 12. avg. (AFP). Delegacija mednarodne komisije za kontrolo premirja v Vietnamu je davi iz Hanoja odpotovala v Taiguen, začasno središče Ho Si Minhovega Vietnamu. V delegaciji so predstavniki Indije, Kanade in Poljske s svojimi sodelavci.

Saigon, 12. avg. (AFP). Ameriški admiral Sabin, ki bo kot predstavnik ameriških pomorskih sil kontroliral evakuacijo beguncev iz severnega Vietnamu z ameriškim ladjem v južni del, je danes izjavil v Saigonu, da bo v 48 urah na razpolago okoli 12 ameriških transportnih parnikov iz baz na Pacifiku. To ho po njegovem mnenju dovolj, da se v najkrajšem času izselijo iz severnega v južni del Vietnamu vsi, ki so se za izselitev prijavili.

TELEGRAMI

TUNIS, 12. avg. (AFP). Člani nove tunizijske vlade so danes uradno sprejeli svoje dolžnosti od predsednika vlade Taharja Ben Ammarja.

NURNBERG, 12. avg. (Reuter). V spopadu med stavkajočimi in policijo v Ambergu, 75 km vzhodno od Nürnberga, je bilo ranjenih več policajcev in stavkajočih. Do spopada je prišlo, ko je policija hotela zaščititi stavkokoze.

NEW DELHI, 12. avg. (AP). Indijski uradni predstavnik je danes izjavil, da je bil med Francijo in Indijo dosežen »sporazum o osnovnih vprašanjih glede bodočnosti francoskih posesti v Indiji. Dodal je, da je v kratkem pričakovati »priateljski sporazum«.

LIMA, 12. avg. (AP). Danes so iz Peruja izgnali generala Noriega, bivšega ministra vojske, ki je obtožen, da je bil voditelj neuspelega puča proti režimu.

BANGKOK, 12. avgusta (AFP). Siamska vojska mislja »dobro volje« je danes dopolnila odgovorila v Taipei na Formozo, kjer bo imela razgovore o okrepitvi prijateljskih vezi s formozo vlado. Po obisku na Formozo bo mislila obiskati tudi glavno mesto Burme Rangun.

TEHERAN, 12. avg. (AFP). Uradno je bilo ugotovljeno, da je med katastrofalnimi poplavam v pokrajini Rudbar severno od Teherana izgubilo življenje 107 ljudi,

Priprave za odgovor Sovjetski zvezi

Pariz, 12. avg. (AFP). Mero-dajni francoski krogi izjavljajo, da je predsednik francoske vlade Mendès-France povabil ameriškega veleposlanika v Parizu Duglasa Dillona in britanskega odpravnika poslova Reillyja, s katerima je razpravljati izključno o odgovoru, ki ga bodo tri zahodne sile poslale kot odgovor na sovjetsko noto.

London, 12. avg. (Tanjug). Predstavniki treh zahodnih sil se bodo jutri popoldne ponovno sestali v Londonu, da bi nadaljevali razgovore o nastru odgovora na zadnji dve sovjetski noti. London, Washington in Pariz so dostavili svoja stališča, ki jih bodo jutri na konferenci strokovnjakov združili v skupni tekst. V Foreign Officeu poudarjajo, da ni nobene naglice glede odgovora, nočejo pa se izjaviti o govoricah, da nota zahodnih sil ne bo dostavljena Moskvi pred 24. avgustom, t. j. dnem, ko bo morala francoska skupščina odločiti o ratifikaciji EOS.

PARIZ, 12. avg. Po večerajšnji seji skupščine je predsednik francoske vlade Mendès-France sporočil, da bo prihodnji mesec prišlo na dnevni red skupščine tudi maroško vprašanje. V Maroku so bili v zadnjem tednu številni neredi in demonstracije, med katerimi je prišlo do spopadov med pristaši sedanjega sultana Ben Arafat, medtem ko je nacionalistična stranka »istigiale« organizirala 14-dnevno stavko. Zelo hudi neredi so bili večkrat v preteklem tednu tudi v pristanišču Lyantey, ki ga vidimo na sliki.

VELIKA PRIZADEVANJA MENGŠANOV

Mengeški zbornik

(Ob 800-letnici kraja)

Ob 800-letnici svojega kraja so se Mengšanji namenili zbrati v zbirki knjigi prav vse, kar je znanega o njihovem kraju. Bogata zgodovina, burni dogodki med narodnoosvobodilno vojno ter razgibanje javno življenje po osvoboditvi, so nakopili toliko stvari, da so morali opustiti prvotno zamisel o eni sami knjigi in se odločiti za dve.

Prvi del Mengeškega zbornika (1154-1954) je pred nami; prinaša

Prilodnje leto, ob 50-letnici smrti Janeza Trdine, bomo počinili njegov spomin

predvsem spise o starejši zgodovini kraja, o gospodarskem razvoju in o kulturnem delu Mengšanov v slovenski kulturi. Uredništvo prvega dela zbornika (223 str.) pa piše o svojih bodočih načrtih, v »vodni besedi« naslednje:

»V drugem delu Zbornika, ki bi ga izdali prilodnje leto, bi obširneje obdelali narodnoosvobodilno gibanje in dobo po osvoboditvi. Poleg tega bi navedli prikazali lik našega največjega rojaka — Janeza Trdine. Drugo leto bo namreč vsa naša domovina slovesno proslavila desetletnico zmage nad okupatorjem in svobodnega življenja v preprosti domovini, naša kulturna javnost pa se bo spominjala 50-letnice smrti Janeza Trdine. Tem priložnostim bi se pridružil Mengeški tudi s tem, da bi izdal drugi del svojega zbornika, s čimer bi bil oris našega kraja zaključen.«

V zborniku najdemo med drugim tale spise: Arheološka podoba Mengša (Stane Gabrovac, Jaro Sašel, Tatjana Bregant). O preteklosti Mengša piše B. Otorčec, o umetnostno-zgodovinskih spomenikih Emilijan Čevc itd. Tu so nadalje še odlomki iz Valvazorjevih in Trdinovih del.

Zadržimo se malo dlje pri opisih prehoda Mengša iz »mirene, kmečko-obrtniškega kraja v industrijski kraj, kjer danes že zavzemajo po družbenem sestavu delavci prvo mesto. Temu zgodovinskemu razvoju v starejši in novejši dobi sta posvečena dva prispevka. In sicer »Gospodarski oris« Alfonza Miheličiča ter »Razvoj Mengša v zadnjih 80 letih« Vladimira Klemenčiča. V teh dveh prispevkih najdemo med drugim zanimiv opis velikega zgodovinskega prevrata od sredine preteklega stoletja do danes.

Mengš je bil zaradi razvoja industrije in obrti povzdignjen v trg leta 1867. Približno tedaj pa so jeli njegov nadaljnji gospodarski razvoj dušiti nesposobni krajevni oblastniki, ki so se branili vsega naprednega, zlasti tovarn in železnice. Balo se, da bi zmanjkalo hlapev in dekel, če bi se razvijala industrija. Balo so se naraščanja delovnega sloja, ker bi jim utegnili omajati politično položaje. Za železnico je bilo škoda živovati nekaj njiv in kozolcev, ki so stali na nesrečo prav tam, kjer je bila zamisljena gradnja kamniške proge. Na tedanjega župana Janeza Levca so vplivali med drugim tudi gostilničarji, ki so se bali, da ne bodo zadosti stoli, če na cesti skozi Mengšo ne bo več toliko voznikov. Lepe priloge so pa niso zamudili Domžalci in nova proga se je Mengšu daleč izognila. Kratkovidnim gostilničarjem pa kar ni šlo v glavo, da je cestni promet vseeno upadel, odkar je stekla nova železnica iz Ljubljane v Kamnik. Staro mengšeško geslo »Ne tovarni« se je tako zakoreninilo, da si je tudi v stari Jugoslaviji industrija le težko utirala pot. Prazno tovarno glavnico je hotel kupiti Bata, da bi začel graditi kombinat gumij in obutve, kot mu je to uspelo pozneje v Borovnem. Tedanji mengški občinski odbor je njegovo ponudbo odbil. Ljudska oblast je kot protitež staremu geslu: »Ne tovarni«, ki je dala razvoj Mengša postati

»Ne tovarni« je bila v teh letih po vojni že znatno razširjena in zaposluje danes že okoli 700 delavcev. Tako A. Miheličič

V spisu Vladimira Klemenčiča

čica: Razvoj Mengša v zadnjih letih pa najdemo o tej rasti Mengša v industrijski kraj, naslednje konkretne podatke: Še leta 1931 je živelo od kmetijstva in gozdarstva na območju današnje občine 949 prebivalcev (37%) in od obrti ter industrije 1049 prebivalcev (42%). Danes živi od kmetijstva in gozdarstva 782 prebivalcev (21 odstotkov), od industrije in obrti pa 1781 ali 46%. O prvotni Mengša v povojnih letih nam govore tudi naslednji podatki: leta 1869 je štel Mengeš 168 hiš, leta 1890 249. V letih 1948-53 je Mengeš dobil kar 71 novih hiš. Vsekakor je Mengeš dosegel v teh letih po osvoboditvi razmah, ki povsem sodeč, še ni dosegel svojega vrhunca.

V Zborniku najdemo nadalje spis: Ob 70 letnem jubileju mengške gošbe ter prispevke o mengških rojakih: slikarju Francu Jelovšku, Janezu Trdinu, prevajalcu Ivanu Veselinu, o pomembnem pio-

nirju slovenske stenografije Franu Novaku, pesniku Franju Trojanskem-Zorani, o slovenski igralnici Polonci Juvanovi, ki parju Francu Ropretu in drugih.

Pozornost zasluži tudi črtice: O junaških Mengšanih: odlomki iz neobjavljene zbirke Iztoka Liparja in članek o junaških vojnih podvigih mengškega narodnega heroja Matije Blejca-Matevža. Kot rečeno bodo prispevki o narodnoosvobodilni vojni v drugem delu zbornika mnogo obširneje obdelani.

Mengeški Zbornik zasluži vso pozornost, saj bi bil v čast tudi kakemu večjemu kraju: središču okraja. Pohvaliti je treba dobro zbrano gradivo, lepo opremo knjige in tudi sodelovanje mnogih mladih strokovnjakov z ljubljanske Univerze. Prizadevanost Mengšanov v jubilejnem letu je lahko samo za zgled drugim krajevnim središčem Slovenije. J. K.

Nova uredba o omejevanju sečnje gozdnega drevja

V zadnjem republiškem Uradnem listu (št. 30 z dne 5. avg.) je izšla uredba o sečnjah gozdnega drevja, ki jo je izdal izvršni svet ljudske skupščine LRS. Po tej uredbi je v gozdovih dovoljeno sekat samo na podlagi sečnege dovoljenja ali sečnege naloga in sicer šele potem, ko je to sečnje drevje odkazano za posek. Sečna dovoljenja izdajajo: za sečnjo do 10 pr. m drv za lastno porabo v prosljelem gospodstvu pristojni občinski ljudski odbor, za sečnjo do 100 kub. m stoječega lesa letno, razen če gre za gorazgoj omenjena drevja, okrajne (mestne) uprave za gozdarstvo, za sečnjo nad 100 kub. metrov stoječega lesa letno uprava za gozdarstvo LRS.

Sečno dovoljenje se izda na prošnjo lastnika, posestnika oz. upravitelja gozda. Prošnje se vlagajo pri pristojnem občinskem ljudskem odboru oz. pri pristojni okrajni (mestni) upravi za gozdarstvo. Okrajna (mestna) uprava za gozdarstvo pošlje prošnje za sečno dovoljenje, za katero rešitev je pristojna uprava za gozdarstvo LRS, tej upravi s svojim mnenjem.

Sečno dovoljenje se izda z odločbo, zoper katero ima stranka, če se z njo ne strinja, pravico

do pritožbe v 8 dneh in sicer na višji državni organ. Sečno dovoljenje izgubi veljavo, če se sečnja ne opravi v enem letu po izdaji dovoljenja.

Praviloma je dovoljeno sekat samo v času od 1. oktobra do 31. marca. 15. člen uredbi navaja primere, v katerih je sečnja dovoljena tudi izven tega časa.

Omeniti je še treba, da je dovoljeno spraviti posekani ali podrti les iz gozda šele potem, ko je žigosan. Končno se tole: posebno sečno dovoljenje ni potrebno za sečnje v gozdovih, za katere je potn gozdno-gospodarski načrt, kolikor sečnje v posameznem letu ne presega količine lesa, določene za to leto. Vendar je treba v takih primerih priložiti nameravano sečno dovoljenje mestni upravi za gozdarstvo najkasneje en mesec pred nameravano sečnjo. Če uprava za gozdarstvo v enem mesecu po prejemu priložene sečnege naloga zaradi morebitne neskladnosti nameravane sečnje z gozdno-gospodarskim načrtom, se sečnja lahko začne.

Za kršitve so predvidene denarne kazni do 10.000 din ali zapor do 30 dni.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR PLANINA, p. Planina pri Rakeku

ima naprodaj:

1. elektromotor, popolnoma nov, 22 KW, tipa A z 9 d-2, 2950 prem. s silikalom.
2. rabljeno centrifugalno vodovodno črpalko s kapaciteto 140 litrov na minuto, H-105 m, ter temeljno ploščo in pripadajočim 10 KW elektromotorjem.

Ogled materiala mogoč vsak dan od 8-12. ure.

ZDRAVLJNA ZELIŠČA odkupuje 'JUGOLEK', Beograd

v vsaki količini in vse vrste po najvišjih dnevnih cenah. Javite ponudbe direktno na »JUGOLEK«, Beograd, Knez Mihajlova 1, ali predstavniku Marjanu Juvan, Preserje 6, telefon: Preserje 7.

Potrpežljivo čaka ohridski ribič s košem na plen

(Nadaljevanje in konec)

Največ je tu postavljeni, čudovite postavi, ki jo narodna pesem opeva kot »ribo od Ohrida«. Zlasti znamenita je belica, vrsta postavi, ki je ni nikjer drugod v svetu. Sedaj pa je na visku lov na najboljšo vrsto ohridske postavi — na letnico, ki se je šele v toplih mesecih odlepila iz velikih globin. Poleg postavi živijo v jezeru še debeli krapci, male plašljivke in še kakšnih petnaest vrst rib, jegulje, več vrst rakov, školjk, črvo, polžev in raznih drugih organizmov, ki jih ne srečate nikjer drugod na svetu. Sam pa sem jih še isti dan od blizu opazoval v velikem hidrobiološkem zavodu

Ohridski biseri

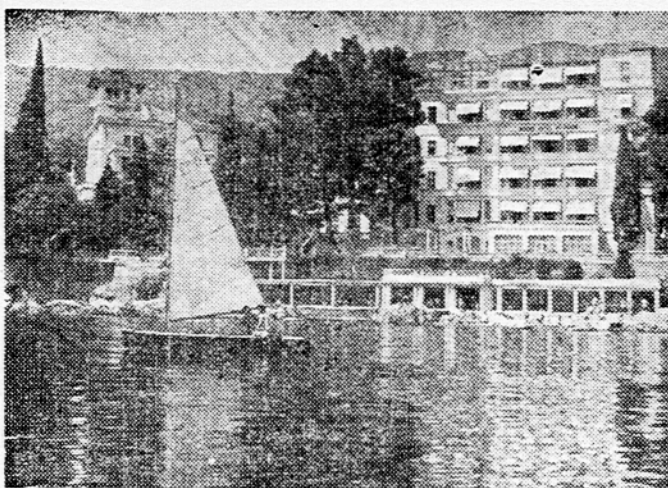
ob jezeru. Tu strokovnjaki znatno proučujejo ta pester živi svet jezera in njihova zasluga je, da je to Ohridsko jezero znano po svetu kot pravi muzej živih fosilov.

Tu tudi umetno vzgajajo postavi. Ribiči oddajo zavodu ikre. V pločevinastih posodah se iz njih v 40 dneh izvali mala ribica. Tu jih skrbno negujejo še en mesec in jih nato spustijo v jezero — okrog dvajset milijonov na leto. V velikem bazenu pred zavodom pa so že postavi, težke od 6 do 8 kilogramov. Doslej sem jih poznal kot zelo plašne, previdne živalice. Tu pa so postavi pohlevne in domače kot neboljani mali kučki. Iz rok ti pojedjo male ribice. Prav nič se ne bojijo človeka, temveč se rado vedno ogledujejo s svetlečimi očki in kar prosijo: Vrzi nam kaj za zob!

Seveda, tako krotke niso postavi v jezeru. Tu zrastejo do 18 kilogramov. Ob dobrem lovu jih ribiči potegnejo iz vode nekaj tisoč kilogramov na dan.

Lepote vabijo

Ce je človek že v Ohridu, ne sme zamuditi priložnosti, da bi ne videl zanimivega starega mesteca Struge, kjer jezero lepo odteka po Crnem Drimu. Poleg sv. Nauma moraš obiskati še našo najbolj tipično ribiško vasico Peštani, preživeti nekaj dni v udobno opremljenem sindikalnem počitniškem domu pri sv. Stefanu. Nadvse prijeten je

Sonce, kopalci in pestre prireditve Na plaži Opatije

Letošnje poletje je, če govorimo s šahovskim jezikom, napravo veliko rošado. Namesto 21. junija, se je začelo mesec dni kasneje. Zasijalo je sonce, oživele so kopalnice, zašumele cipele, na terasi »Kvarnerja« se vrte mladi pari.

Nedvomno je, da sta ukinitelj regresov in slabo vreme negativno vplivala na priliv domačih gostov, toda po statistiki turističnega urada zadeva ni tako črna. Samo ena primerjava: Lani je bilo do 15. julija v Opatiji 11.692 domačih gostov s 66.439 prenočitvi in 11.441 tujecev s 48.824 prenočitvi. Ob istem času tega leta pa je bilo 10.139 domačih gostov z 49.139 prenočitvi in 13.524 tujecev s 51.882 prenočitvi. Tujecev je torej bilo letos več, med njimi največ Nemcev (615) in najmanj iz Japonske (samo 1).

Od vseh hotelov je treba omeniti kolektivni hotel »Avala«. Kolektivni hotel je iz neugledne zgradbe uredil zelo udoben in prijeten hotelski objekt. Od miniaturnih reliefov nad lestenci pa do zadnjega kosa opreme, je vse delo tega kolektiva. Voda hotela pa je edina žena-direktor v Opatiji, Slava Jarda, ki je tudi poslanec v republiškem svetu proizvajalcev.

Tudi letos bo Opatija središče raznih prireditev in kongresov: od razstave japonskih lesorezov do razstave kozmetičnih proizvodov, od zasedanja regionalnega komiteja svetovne zdravstvene organizacije, do mednarodnega frizerskega tekmovanja. Razen tega bo tu tudi več folklornih večerov in koncertov, kakor tudi športnih tekmovanj, kot na primer mednarodni namiznoteniški turnir, katerega bo organiziral beograjski šahovski klub »Slavija«. R. D.

Uspešno delo Svobode v Mengšu

V dneh od 17.—27. VII. je praznoval Mengeš 800. letnico obstoja kraja in 70 letnico daleč naokrog znane mengške gošbe na pihala. Mengeška Svoboda je v teh dneh pokazala izredne uspehe pridnega in sistematičnega dela. Letno gledališče, kjer je prostora za 1500 ljudi, je skrbno uredila. To je prostor pod hribom, kjer je bil doslej kamnolom in zelo verjetno je, da takega letnega gledališča zlepa nima kateri kraj v Sloveniji. Tako bo odslej dramska družina le pozimi vezana na dvorano. Miklova Zala, ki je bila v slavnostnih dneh uprizorjena dvakrat, je privabila vsakokrat nad 1600 ljudi. Prišli so iz 3—4 ure oddaljenih krajev, mengški igralci so pa tu pokazali mnogo več, kakor smo pričakovali. Dejal bi, da so bili to igranci polpoklicnega gledališča. V organizaciji mengške Svobode so uprizorili Trzinci isti teden Rokovnjače, kjer je bil prav tak obisk. V tem času so orkester Svobode, ženski pevski zbor in moški pevski zbor iz Trzina priredili koncert. To je bil prvi javni nastop vseh treh. Orkester je začel s delom pred 8 meseci in šteje danes 18 članov. Tedaj je prišel z vajami tudi ženski pevski zbor, ki ima že 34 članic. Mnogi tuji gostje, ki so bili na koncertu, so težko verjeli, da je to prvi javni nastop. Posebej je treba poudariti, da je bilo na koncertu okrog 400 ljudi, kar je res dvojni uspeh Svobode. Lani je mengška Svoboda z ozirom na izreden uspeh prejela drugo okrajno nagrado Ljudske prosvete, letos je z navedenimi kulturnimi prireditvami, ki jih je gledalo 5000 ljudi, napravila znaten korak naprej. Zakaj so v kraju, kakor je Mengeš, taki uspehi

možni in zakaj v mnogo večjih krajih to ne gre. Ta izreden uspeh, tako po kvalitativni predvajanosti del, kakor po velikem obisku, je pripisati samo temu, da primejo tu vsi za delo, da ni nikogar, ki bi samo komandiral, in ne takih ki bi samo poslušno delali. Samo enotno, skupno delo vseh, ki se zavedajo, da krepko utirajo pot socialistični preobrazbi našega podeželja, rodi take uspehe. Svoboda v Mengšu se že dolgo stiska v fizikalni dvorani Partizana, letos je pa krepko pričela z deli za dovršitev nove kulturne dvorane. Samo nekaj številke: podjetja so prispevala letos v materialu nad 3 milij. dinarjev. Kmetje so navozili za skoraj 2 milij. din lesa, obrtniki so obljubili vso pomoč in jo tudi že dajejo. Značilen primer: neke nedelje je prišlo na delo toliko kmečkih voznikov, da jih je bilo preveč. Danes je dvorana toliko urejena, da je že lahko sprejela dnevno številne goste pod svojo streho. Ne samo zabavne prireditve, tudi druge privabljajo velike množice ljudstva. Ob proslavah drž. praznikov je dvorana vedno polna, za produkcijo Glasbene šole je bila letos mnogo premajhna, dasi lahko sprejme do 400 ljudi. Tako ima Mengeš danes razen lepe fizikalne dvorane, kjer je tudi kino, silno primerno letno gledališče in delno uporabno dvorano v novem kulturnem domu. Odlični orkester in pevski zbor pa imata bogat vir naraščanja v Glasbeni šoli, ki je največja v tem okraju. Tudi za ustanovitev te šole ima največje zasluge Svoboda. Vse 4 kulturne prireditve Svobode enega tedna so pa vendarle izraz dela tistih neumornih ljudi, ki so znali v složnem večmesečnem

delu najti pravo pot do vseh slojev ljudstva. Tu imajo nemajhne zasluge sekretar ZK tov. Sink, ljudski poslanec tov. Blejca in predsednik občine tov. Vidali, da ne omenjam še mnogih, mnogih drugih. Znali so delo občine, ZK, SZDL, sindikatov in vseh drugih društev in posameznikov tako vskladiti, da smo vsi težili samo za ciljem: nuditi ljudstvu dobro kulturno zabavo, dostojno proslaviti 800. letnico Mengša in pokazati, kaj in kako lahko in radi vsi pomagajo, če je prav postavljeno delo pravilno organizirano. Svobodi Mengeš je k velikemu uspehu samo čestitati. S. L.

Gospodarske vesti

Proizvodnja avtomobilov v Franciji. Proizvodnja avtomobilov je znašala v Franciji v mesecu juliju 53.929 kosov, torej manj kot v Zahodni Nemčiji. Na povečanje proizvodnje je vplivalo večje število naročil v začetku sezone letnih dopustov, saj je znašala n. pr. maja je 51.467 avtomobilov. V prvem polletju je znašala francoska proizvodnja avtomobilov 302.297 kosov, lani v prvem polletju pa so francoske tovarne izdelale 250.500 avtomobilov. Izvoz avtomobilov je bil razmeroma majhen in je znašal le 72.781, lani v prvem polletju pa 53.810 avtomobilov.

Grška vlada je povabila vrsto znanih evropskih tovarn, naj predložijo ponudbo za gradnjo rafinerije nafte v Greiji.

Prodaja zahodnonemških traktorjev. Na domačem trgu v Zahodni Nemčiji je manjše povpraševanje po traktorjih. Marca so jih prodali še 10.381, aprila le 9288, maja pa 9196. Na drugi strani pa se stalno večja izvoz traktorjev. Zahodnonem-

Ribiška razstava v Črnomlju

V okviru nedavne gospodarske razstave v Črnomlju je sodelovalo tudi domače Ribiško društvo. Za običnem zboru si je zadalo nalogo, da razstavi ribe iz svojih voda in tako nazorno prikaže delovanje društva in stanje rib v svojem okolišu. Razstavni prostor postlopu gimnazije se je nahajal na hribu, tam pa je bila na razpolago samo močno klorirana rečna voda, ki je za ribe strup. Vendar so po- žrtvovali člani ribiškega društva spredaj donosni čist vodo z vedri tako, da je s pomočjo in po nasvetu predstavnika rudarskega inštituta uspelo do- janje dovoljne količine kisika bogate vode. V štirih akvarijih je bila razstavljena mladež kline, platic, škuk in ostrig, v več- jih akvarijih pa so somi in ščuke do 10 kg teže se precej udobno preživljali svoje ujetništvo. Zal postvri, sulci in lipani niso mogli biti razstavljani zaradi klorirane vode, ki bi jih takoj usmrtila; zato pa je bil urejen poseben oddelek za ribiški pribor in literaturo s statistikami.

Razstava rib je bila v Črnomlju prirejena prvič, vendar pa je dokazala pridnost domačega Ribiškega društva. Na seji je bil sprejet sklep, da se čimprej izdela kataster domačih voda. To je edina pot, da se ribolov in ribogojstvo složno združita zaradi uspešnejšega napredka ribištva. Sklenjeno je bilo tudi, da se bodo podobne razstave organizirale tudi v bodoče. Za ribiški oddelek Črnomeljske razstave se niso zanimali samo ribiči, marveč tudi ostali obiskovalci in posebn- no mladina.

Črnomeljski ribiči so s tem prebili led. Za uspeh se mora društvo zahvaliti članom, ki so nesebično do konca vztrajali pri delu. V bodoče žele črnomeljski ribiči, da bi tudi druga društva posnemala ta poskus, ker je važno, da ribiči med seboj izmen- jajo izkustva in tako pridobijo

obsežnejše znanje o gojitvi in odzivu rib. Vse to pa bo brez dvoma močno prispevalo k po- žitvi turističnega prometa, ki je tem krajem zelo potreben in jim bo prinesel samo korist. A. S. P.

V rojstnem kraju Miška Kranjca bo zasvetila elektrika

V kraju Velika Polana, ki je rojstni kraj slovenskega pisatelja in prvega urednika »Ljudske pravice« Miška Kranjca, se posebno vneto pripravljajo na proslavo 20. obletnice izhajanja »Ljudske pravice«, saj so prav v tem kraju predvidene večje svečanosti. Vaščani v zadnjem času urejajo družni dom, zlasti dvorano in pa elektrifikacijo, kajti v zadnjih dneh avgusta računajo, da jim bo že zasvetila električna luč. Obljubljeno pa jim je tudi, da bodo lahko že septembra v svoji novi kino- dvorani gledali slovenski film »Na valovih Mure«.

Elektriko tudi v poslednjo zasavsko vas

Zdaj imajo elektriko že tudi mnoge, zelo oddaljene zasavske vasi. V zadnjem času so zgradili transformatorje v občini Prežganje, ki je med največjimi, a tudi med najmanj nase- ljenimi občinami v ljubljanskem okraju. Kmetje so se navdušeno oprijeli del za elektrifikacijo in so mnogo prispevali pri iz- kopu jam, dobavi drogov ter tudi v denarju za napeljava in zgraditev treh transformatorjev. Akcijo za elektrifikacijo je pod- prl ljudski poslanec Miha Berčič, ki je stalno v stikih z vo- liliči svojega okoliša.

V zadnjem času so se prebudi- li tudi prebivalci Velikega vrha, hribovse vasi na robu litjske občine. Po predhodnem dogovoru z zastopniki občine in Elektro - Ljubljana okolica o pripravljalnih delih so takoj iz- volili elektrifikacijski odbor. Nadvse navdušeno se priprav- ljajo za elektrifikacijo tudi prebivalci med Zasavjem in Do- lenjsko, v vasiach Leskovca, Višnji grm, Razbure, Ješče, Mulhe, Liburga in Ježni vrh. To so kraji, ki jih dobro po- znajo nedeljski izletniki, ki jih privablja pokrajina med Prim- skovim in Dolenjskem in Li- tijo. (—j—)

Gospodarske vesti

Ške tovarne so izvozile marca 2509, aprila 2560, maja pa že 2667.

Ustanovitev angleško-zahodno- nemške družbe za potniški le- talski promet. Pričakujejo, da bodo v kratkem začela vzdrž- vati promet letala novostar- novljene angleško-zahodnonem- ske družbe za potniški letalski promet. Ime te družbe še ni bilo objavljeno. Z zahodnonemski strani je udeleženi v tej druž- bi 3 hamburških transportnih tvrdk, in sicer z 51% kapitala, ostali kapital pripada angleški družbi.

Zahodna Nemčija bo poma- gala uresničiti načrt investicij v Turčiji. V Bonnso službe- no objavili, da bo vlada po- magala uresničiti načrt in- vesticij v Turčiji s tem, da bo jamčila za privatna in držav- na naročila pri zahodnonem- škijh tvrdkah.

Ustanovitev nove letalske družbe v Grdiji. Grška vlada namerava razpustiti letalsko družbo TAE in ustanoviti no- vo, v kateri bi bila zastopana tudi država.

Mladinski občinski praznik

Skoraj vsako nedeljo je v ka- kem občinskem središču v Prek- murju tako imenovani »občinski dan«, ki ga slavi vsa občina in na katerem pokaže prebivalstvo svoje gospodarske in kulturno- prosvetne dejavnost. Mladina v občini Martjanci pa je sklenila, da bo tudi ona priredila svoj mladinski občinski praznik. V pripravah na ta praznik so so- delovali vsi mladinski aktivni v občini. Mladinci iz vasi Noršinci so pripravili tudi igro »Stari grehi«.

Nova železniška postaja

Ob proslavah, ki so v poča- stitev 20. obletnice izhajanja »Ljudske pravice« v Dolnji Len- cavi po vsem Obmurgu, bo 22. avgusta svečana otvoritev nove železniške postaje Hratje-Mota. Ta svečan dogodek bo združen s proslavo, na kateri bodo sode- lovala okoliška kulturno - pro- svetna društva s kulturnim pro- gramom.

Razstava jugoslovanskih umetnikov v Washingtonu

Beograd, 12. avg. Stirje ju- goslovanski umetniki Milan Konjović, Nikola Martinović, Franc Miheličič in Krsta He- gedušić bodo otvorili razstavo v začetku novembra v privat- ni galeriji Gamesa Waita v Washingtonu. Te dni bodo od- premili zbirko okoli 20 njho- vih del. Razstava naj bi v ne- ki meri predstavljala uvod v reprezentativnejšo razstavo našega modernega slikarstva, ki bi jo organizirali eventual- no kasneje. I. S.

Stara cerkev sv. Klementa v Ohridu s čudovitimi freskami in lesorezom

MALI JODY

Po knjigi M. Kinnan Rawlingsove — Riše Miki Muster

190.

V prvem sta si izprala obleko, v drugem pa sta se sama umila. »No, fant, kaj se ti je treba režiati pri tem?« je vprašal Buck. A Jody ni odgovoril. V duhu je zaslislal mater: »Če bi pripravile čebele kakega Foresterja do tega, da bi se pošteno umil, potem naj jih dobi nase zaradi mene kar cel roj!« Buck je imel kakšnih ducat pikov, Jody pa jo je odnesel s samo dvema. Zdaj sta se previdno bližala drevesu. Suhi mah je dobro opravil delo in s svojim težkim dimom omamil čebele. Okorne in pijane so letale okrog luknje in iskale svojo kraljico.

191.

Buck je z nožem razširil odprtino, ko pa je potisnil klino globlje in jo zasukal, je preseščeno vzkliknil: »Strela jasna! Saj je medu za cel čeber! Panj je čisto poln.« Prinesel je na plano plast zlatožoltega kaplajočega satojva. Vosek je bil rjav, med pa je bil skoraj prozoren in se je slastno cedil. Hitro sta napolnila vedro, ki sta ga imela s seboj. Odnosla sta ga domov, mati Baxterica pa jima je dala največje vedro, kar jih je imela pri hiši. Tudi to je bilo do roba polno. Buck je zagotavljal, da še svoj živi dan ni videl tako izdatnega pridelka.

192.

»Moji ljudje mi ne bodo verjeli, če jim jutri povem, koliko je bilo medu,« je menil. Malce oklevaje je rekla mati Baxterica: »Gotovo ga boste nekaj vzeli s seboj?« — »Ne več, kot ga lahko v trebuhu odnesem.« — »Od sile dober sosed ste nam bili,« je dejala Ora Baxterjeva, »upam le, da vam bomo kdaj lahko to poplačali.« Jody se je žalostno nakremžil: »Kakšna škoda, da že odhajate.« — »Že verjamem,« se je dobrodušno zasmel Buck, »potlej ne boš imel več toliko časa za svojoja srnjaka.« Pri večerji je bil Buck zelo nemiren. Ves čas je pogledoval skozi okno.

DNEVNE vesti

Slovensko zdravniško društvo vabi vse zdravnike in medicince na predavanja: Dr. Lorrain: Eksperimentalna in klinična pomembnost testov horiongonadotropina. Dr. Lorrain: Klinična uporaba testov hormonov prednjega režnja hipofize in ovarijske. Dr. Hawker: Antidiuretčne substance v toksemični in normalni nosečnosti.

Predavanja bodo v ponedeljek, 16. 8. in torek, 17. 8. 1954 ob 18.30. uri v predavalnici Interne klinike v Ljubljani.

Tehniška visoka šola v Ljubljani razpisuje na Fakulteti za arhitekturo mesto asistenta za predmet:

»Arhitekturne konstrukcije.« Prošnje se vlagajo na Fakulteti za arhitekturo, Ljubljana, Coltova 5 v roku 14 dni od objave tega razpisa.

Francoska folklorna grupa »Matiseonia« s izbranim programom ne nastopi danes v Unionu, temveč jutri ob 20.30 uri. Predprodaja v Filharmoniji od 10. do 12. in 17. do 19. ure.

Sindikalna podružnica društva upokojencev Siska priredi danes, 13. avgusta ob 8. uri množični sestanek v kinodvorani Siska. Dnevni red: Osnovni problemi zdravstvene službe v zvezi s socialnim zavarovanjem glede pokojnin, dokladl. Vabljeni vsi! Pozivamo zasebne hišne lastnike, da dvignejo obrazce za ocenjevanje stanovanja najkasneje do 24. 8. t. m. Material se izdaja tudi popoldne od 16. do 19. ure.

V oktobru 7-dnevni izlet v Benetke. — Informacije — prijava TURISTIČNI BIRO, Ljubljana, Miklošičeva 17 in TRANSTURIST, Skofja Loka.

Z JAKTO »BURJA« — 10 DNI PO JADRANU, obisk Splita, Zadra, Sibenika, Paga, Raba, Kornatov, Pulja itd. — kopanje — ribolov. Pričetek potovanja 17. avgusta. — Cena 12.000 din. — izkoristite idealno priliko.

NI sobotnih veselice, ni nedeljskih izletov brez pristnega jajčnega konjaka »MARKIC-SPLIT« in njegovih odličnih sadnih sokov. Zahtevajte jih povsod!

S preparatom »FLEX« lahko čisti madeže vsak otrok. »FLEX« ni vnetljiv, ne pušča roba okrog madeža FLEX dobiš v vseh drogerijah.

ZAHVALE

Ob smrti naše ljube mame in stare mame

ANE REPIC, roj. SELISKAR zdravnikove vdove se najlepše zahvaljujemo za iskreno sožalje. Posebno smo hvaležni dr. Volavšku in dr. Jenkovi-Groverjevi, kakor dobrim sestram Nataliji in Mateji, ki so ji ob njeni boleznii stali ob strani. Rodbinke: WATZKE, MARTINEK in CACAK.

Ob bridki izgubi moža, očeta, brata in strica

JULIJA MALESIC se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetja. Posebna zahvala tov. Spicerju, predsedniku Gasilske zveze LRS, zastopnikom gasilskih zvez za dobroto in petje, zastopnikom ZK, ZB in oblasti iz Gradaca. Zaljubljeni: Malesič, Cotič, Zupančič, Stipančič, Piletič. Gradac, 10. 8. 1954.

UMRLI

Dotrpela je naša draga mama in žena

ZORA BUTINAR roj. KRISTAN Pogreb drage pokojnice bo danes, 13. VIII. 1954 v Radovljici ob 17. uri.

Zaljubljeni: mož, sinova, mati, brat Kristjan Milan in Viktor, sestra Pavla in ostalo sorodstvo. Ljubljana, Motnik, Radovljica, Jesenice, 11. VIII. 1954.

RADIO

SPORED ZA PETEK Poročila: 5.05, 6.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00.

5.00 — 7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored) vmes ob 5.30 — 5.40 Jutrnanja telovadba; 6.30 — 6.35 Radijski koledar in prireditve dneva; 7.00 Pregled tiska; 7.05 Jutrnanji orkestralni spored (G. Verdi, L. De-libes); 7.30 Za gospodinjice; 7.35 Zabavna glasba vmes reklame in objave; 8.10 Nastop gojencev Dr-zavne glasbene šole Sentvid; 8.30 Clobanom — dober dan! 8.45 — 9.00 Zabavna glasba; 12.00 Vokal-ne skladbe Lovra Hafnerja pojo 23.00 — 24.00 Nočni simfončni

Fantje na vasi; 12.20 Kmetijski nasveti; 12.30 Opoldanski koncert: Felix Mendelssohn — Bartholdy; Koncert za violino in orkester v e-molu op. 64; 13.15 Zabavna glas-ba vmes objave; 13.30 Melodije za razvedrilo; 14.30 Nekaj za ribiče; 14.40 Polke in valčke igra Mariborski pihalni ansambel p. v. Draga Lorbecka (Prenos iz Mari-bora); 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame; 15.30 Zeleni ste — poslušajte! 16.00 Utrinski iz literature — Mark Twain: Mož, ki se je ustavil pri Gadsbyju; 16.15 Promenadni koncert (Karol Pahor Reinhold Glier, Richard Strauss Jakob Gotovac); 17.10 V plesnem ritmu; 18.00 Iz bojev naših narodov — Po poteh XIV. divizije; 18.30 Umetne pesmi poje Sloven-ski orkester; 18.50 Družinski pogovori — Zivljenje gospodinjice v Amsterdamu in Neaplju; 19.00 Zabav-na glasba vmes reklame in objave; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Pesmi Antona Hajdriha, Hrabroslava Volariča, Antona Schvaba, Gustava in Benjaminia Ipavca iz vaje Ljubljanske komornii zbor p. v. Milka Škobereta, sodeluje te-norist Janez Lipušček; 20.30 Te-denski zunanje-politični pregled; 20.40 Večer opernih arij; 21.30 Od-daja o morju in pomorskihih; 22.20 Plesna in zabavna glasba; 23.00 — 24.00 Nočni simfončni

koncert (na valu 32.1 in 32.4 m in kratkem valu 90.1 MHz) — Ernest Ludwig Uray, Lucijan Marija Škerjanc, Zoltan Kodaly; 23.00 — 24.00 Oddaja za tujino — na valu 32.1 m (Prenos iz Zagreba).

MALI OGLASI

PEKARIJA TRŽIČ sprejme takoj knjigovodkinjo, samostojno, z večletno prakso. 12878-1 ISEM POSTENEGA FANTA k dobrih konjem za vožnjo. Pre-skrba v hiši, plača po dogovoru. (Nastop takoj. Naslov SP Za-gorje. 12877-1

ING. KEMLE ALI TEHNIK kemije, mlajši ali srednjih let, z nekaj let prakse dobi takej stalno službeno mesto pri Lesno-industrijskem podjetju Ljubljana, Parnova ul. 37, kjer se do-be tudi podrobnejše informacije. 12874-1

VEČ STROJNIH KLJUČAVNI-CARJEV, stavbnih ključavničar-jev in avtomobilskih sprejme »KEM«, kovinski, elektro in mehanično podjetje Radovljica. 12873-1

GOSPODINJSKO POMOČNICO, samostojno, pošteno, starejšo, k-4-članski družini (gorka 3 in 5 let) isčem. Prednost: veselje do otrok. Krč, Crtomirova 21. 12864-1

POSLOVODJA, SPOSOBNOST (mož-ska moč), dobi službo v KZ Horjul. Ponudbe poslati KZ. 12864-1

TOVARNI AVTOMOBIL znamke »HORCH«, nosilnost 1.50 tone, prodano. Ogled vsak dan od 8. do 18. ure v Pekariji Tržič. 12879-4

STISKALNICO ZA SENO, na električni pogon, in emlatilnico v dobrem stanju kupi Kmetijs-ka zadruga Tomželj, p. l. g. 12865-5

VEČJO ZELEZNO PEC LUTZ, Kraljico, Zepht in preprost železen štedilnik kupim. Po-nudbe s ceno v ogl. odd. pod »C«. 12803-5

STUDENT išče sobo v centru Ljubljane ali najbližji periferi-ji, po možnosti z vso opremo. Dam lepo nagrado, Toplak, Ma-ribor, Pod vinogradi 6. 12876-9

SOBICO ALI KABINET za po-moč v gospodinjstvu, isčem. Naslov v ogl. odd. 12863-9

SLUŽBO DOBI komercialist z daljšo prakso v elektro in stroj-ni stroki. Prevzel bi mesto šefa nabavnega oddelka. Ponudbe poslati na podjetje »Telekomu-nikacije«, Ljubljana — Pržan-j 24, poštni predal 376. 12758-1

LINOLEJ, vzorčast, 350 x 125, 410 x 65, prodam. Hranilniška ul. 3, vrata 93. 12907-4

PRODAM ali dam v uporabo in-terierne osebne avto z rezervnimi deli. Potrošnja bencina do 9 litrov. Naslov v oglašnem od-delku. 12876-4

OSEBNI AVTO, 5-sedežni, povojni tip, prodam. Ogled dnevno od 8. do 10. ure v Vodovodni št. 4. 12932-4

POZOR! Na razpolago imamo 2 ojačevalca za ožvogenje kitare, violine, citer itd. Radio servis Ljubljana, Cankarjeva 31. 12939-4

ENO ALI DVOSTANOVANJSKO HIŠO v Ljubljani — Siska, Be-žigrad, Rožna dolina, kupi resni kupec. Naslov v oglašnem od-delku. 12929-7

UPOKOJENKA išče sobo s kuhin-jjo na delci. Ponudbe pod »Mlra upokojenka« v oglašni oddelku. 12970-9

FEUŽ DANICA, gospodinja iz Ce-lja, obžalujem žaljivke, ki sem jih izrekla o Es Francu, dne 16. 7. 1954. 12941-11

VEČ KOVINOSTRUGARJEV in s strokovnjaka za vodenje stru-garne, i varila z znanjem elek-tro in avtogenega varjenja, več avtomobilskih in strojnih klju-čavničarjev, i orodnega ključav-ničarja, i livarja za parne ko-vine in i navadnega delavca sprejme podjetje »AVTOOBNO-VA«, Ljubljana, Bežigrad 11. — Plača in nastop po dogovoru. Zazejeno je, da so vojašine prosti in po možnosti stanujoči v Ljubljani. 12938-1

KOMERCIJALIST z dolgoletno prakso, veliko maturo in last-nimi prostori, bi prevzel pred-stavnstvo gospodarskega pod-jetja v Sloveniji, za Hrvaško v Zagrebu, Mesnica 4/1, Car. 12889-1

MLINARJA, samskega, za navad-no mletje za vodni mlin potre-bujem. Naslov v oglašnem od-delku. 12882-1

KMEČKO DEKLE takoj sprejemem v službo za gosp. pomočnico. Javiti se ob 14. ure dalje na naslov: Jurca Jože, Ljubljana, Rožna dolina, c. X/4. 12931-1

FINANČNI KNJIGOVODJA z več-letno prakso v rudarski stroki želi sprejeti službo v večjem podjetju. Vzrok spremembe se navede v odgovoru. Brvar Oto, Zagorje. 12945-1

TOVARNA farmacevtskih in ke-mičnih proizvodov »LEK« sprej-me takoj za obrat v Mengšu: 3 kvalificirane strojne ključav-ničarje, 1 kvalificiranega stroj-no — ključavničarskega mojstra, 1 kvalificiranega zidarja, 1 iz-prašnega kurjača parnih kotlov in 4 delavce za težakša dela. — Interesenti naj se zgledajo oseb-no v obratu tovarne »LEK« v Mengšu. 12936-1

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejemem. Zgledati se po 18. uri ali pisмено: Strukelj, Bohorče-va 181. 12914-1

ISEM pošteno starejšo žensko za gospodinjstvo in otroka v do-poldanskim urah. Naslov v og-l. oddelku. Javiti se vsak dan po šestih urah. 12906-1

LESENO BARAKO primerno za weekend ali čebelnjak, z veli-kim oknom in veliko pasjo ko-čo, prodam. Oboje iz macesno-vega lesa. Ogled vsak dan po-poldan. Rožna dolina, cesta X/6. 12861-4

POCENI PRODAM: stare spalnice, otroški globok voziček, prešito odejo in otroško posteljico. Za Gradom 3. 12852-4

PRODAM 2 fotelja, malo zofa, mizico (garnituro), spalni divan, posteljo, nočno omarico, zlato za zobe in tehnično. Roška 23/1, vrata 9. 12957-4

V ANTIKVARIATU Slov. knjž. zavoda, Wolfova 5, kupujemo antikvarne knjige. 12861-5

AVTOMOBILSKI MOTOR »Opel« — kadet ali »Fiat« 1100 s presti-vami, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe v oglašni oddelku pod »Motor«. 12923-5

DVOSEBNO STANOVANJE v centru Ljubljane — Stari trg, zamenjamo za trosobno ali dvo-sobno s kabineto in prav tako v centru. Seg, Stari trg 3/1. 12940-7

URO, izgubljeno od Malgajeve preko Celovške in Knezeve, vr-niti proti nagradi v oglašnem oddelku. 12949-19

TOPOLINO ali sliken mali avto, lahko neuporaben, kupim ali vzamem v najem. Ponudbe pod »Topolino« v ogl. odd. 12911-5

NOVO SPALNICO in kuhinjo ku-pim takoj. Sebenik Anton, Tis-matevo 16. 12965-5

centru Ljubljane — Stari trg, HIŠO z 10 ari zemlje, 10 minut od postaje, prodam. Cena 400.000 din. Rataje Jakob, Rotunje, Po-nikva. 12950-7

Ljudski odbor Mesine občine GORNJA RADGONA

občinski odbor Socialistične zveze, Zveza borcev. Občinski komite ZKS, gospodarska podjetja in ustanove na področju gornjeradgonske mesine občine:

1. Gornjeradgonsko opekarniško podjetje, Gornja Radgona,
2. Kmetijska zadruga Gornja Radgona,
3. Elektro-radio Gornja Radgona,
4. Vinogradniško gospodarstvo — Gornja Radgona,
5. Parna pekarna — Gornja Radgona,
6. Avtoremont — Gornja Radgona,
7. Splošno gradbeno podjetje — Gornja Radgona,
8. Trgovsko podjetje »SLOGA« — Gornja Radgona,
9. Trgovsko podjetje »ŽELEZNINA« — Gornja Radgona,
10. Mestno krojaštvo in šivilstvo — Gornja Radgona,
11. Lekarna — Gornja Radgona,
12. Podjetje OZZ Ljutomer, Vinarska za-druha — Gornja Radgona,
13. Restavracija pri kolodvoru — Gornja Radgona,
14. Uprava komunalnih ustanov — Gornja Radgona,
15. Klavnica — Gornja Radgona,

čestitajo k občinskemu prazniku XIII. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte, katerega proslavljajo vsi občani dne 14. avgusta 1954. — Obenem se Ljudski odbor mestne ljudske občine in zgoraj ime-novana podjetja, ustanove in množične organizacije pridružujejo čestitkam vsem delovnim ljudem ob praznovanju »Štajerska v borbi« na Ostrožnem. — Vse sile za izgraditev socializma!

